

Μεγάλου Βασιλείου

❖ Οί θλίψεις, δέν ἐπιτρέπει ὁ Κύριος νά ἔρχονται τυχαῖα στούς ἀνθρώπους, πού συνέχεια μᾶς ἐπιβλέπει. Εἶναι μιά δοκιμασία γιά νά φανή ἔάν ἔχουμε πραγματική ἀγάπη στόν δημιουργό μας Θεό....

❖ Ὁ Θεός, ὡς φιλόστοργος πατέρας, μέ ἀγαθότητα διοικεῖ ὅλα. Γι' αὐτό κανένα πρᾶγμα νά μήν τό δεχόμεστε σάν λυπηρό, ἔστω καί ἂν σοβαρά ἐνοχλεῖ τήν ἀδυναμία μας. Διότι καί ἂν ἀγνοοῦμε γιατί ἐπιτρέπεται τό κάθε περιστατικό ἀπό τόν Θεό νά συμβαίη σέ μᾶς, πρέπει νά πιστεύουμε ὅτι γίνονται, ἢ γιά ἀμοιβή τῆς ὑπομονῆς, ἢ γιά τήν ψυχή μας πού ἀμέλησε, ἢ γιά νά μή ξεφύγη περισσότερο στήν ζωή αὐτή καί συνδεθῇ μέ τήν κακία.

❖ Ποτέ δέν εἶναι ὁ βίος ἄμοιρος θλίψεων. Καθ' ὅτι, ὅπως τοῦ ποταμοῦ τό ρεῦμα δέν εἶναι πάντα καθαρό, ἔτσι καί ὁ βίος παντός ἀνθρώπου εἶναι ἄλλοτε μέ θλίψεις καί ἄλλοτε μέ χαρές.

✦ Οί κακοπάθειες στό σῶμα καί ὅλα τά θλιβερά δίδονται γιά νά σταματήσουν τό κακό καί τήν ἁμαρτία. Μέ αὐτά ὁ Θεός προσπαθεῖ νά ἀποκόψη τήν ρίζα καί αἰτία τοῦ κακοῦ, κατά τόν ἴδιο τρόπο πού καί ὁ γιατρός μέ ὀδυνηρές ἐγχειρήσεις προσπαθεῖ νά ἐξαλείψη τήν ἀσθένεια. Καταστροφές σέ πόλεις καί ἀφανισμός στρατιῶν καί ναύαγια καί ὄλες οἱ πολυάριθμες φθορές (καταστροφές), εἴτε στήν γῆ, εἴτε στήν θάλασσα, εἴτε στόν ἀέρα, εἴτε ἀπό φωτιά, εἴτε ἀπό ὁποιαδήποτε αἰτία προέρχονται, γίνονται γιά νά σωφρονίσουν καί συνετίσουν τοὺς ὑπόλοιπους, διότι **ὁ Θεός τήν γενική κακία καί πονηρία τῶν κοινωνιῶν περιορίζει μέ δημόσιες μάστιγες.** Ὅλα αὐτά δέν εἶναι κακά, ἀλλά μέσα γιά διόρθωση τοῦ πραγματικοῦ κακοῦ, πού εἶναι ἡ ἁμαρτία· μόνο δέ αὐτή εἶναι ἄξια νά ὀνομάζεται κακό.

✦ ...Κάθε κακό δέν εἶναι κακό. Κακά εἶναι οἱ ἁμαρτίες· κακά δέν εἶναι ὅσα μᾶς προκαλοῦν ὀδύνη στό σῶμα, ὅπως εἶναι οἱ ἀρρώστιες καί τά τραύματα τοῦ σώματος, ἡ φτώχεια, οἱ ταπεινώσεις, οἰκονομικές ζημιές, θάνατοι συγγενῶν, τά ὅποια ἐνεργεῖ (κατά πα-

ραχώρηση) πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ψυχῆς ὁ σοφὸς καὶ ἀγαθὸς Κύριος. Ὁ Ὅποιος ἀφαιρεῖ τὸν πλοῦτο ἀπὸ αὐτοῦ πού τὸν μεταχειρίζονται ἁμαρτωλά, γιὰ νὰ καταστρέψει ἔτσι τὸ μέσο τοῦ κακοῦ. Παραχωρεῖ ἀρρώστιες, σ' αὐτοῦ πού συμφέρει νὰ εἶναι τὸ σῶμα τους δεμένο μέ τίς ἀρρώστιες, παρά νὰ εἶναι ἐλεύθερο γιὰ ν' ἁμαρτάνει. Παίρνει μέ θάνατο ἐκείνους, πού τούς συμφέρει ὁ θάνατος παρά ἡ παράταση τῆς ζωῆς. Ἐπίσης, προκειμένου νὰ σταματήσει ὁ Θεὸς τίς ἐκτεταμένες ἁμαρτίες, φέρνει πείνα, ξηρασίες, κατακλυσμιαῖες βροχές, πού ἀποτελοῦν μάστιγες κοινές πόλεων καὶ ὀλοκλήρων ἐθνῶν.....

✦ Μέ τίς δοκιμασίες καὶ τίς θλίψεις ὁ Θεὸς ἐπεμβαίνει στήν ζωή μας, ὅπως καὶ ὁ ἰατρός... ὅπως ὁ ἰατρός εἶναι εὐεργέτης, εἴτε πόνους, εἴτε ἄλγη ἐπιβάλλει στό σῶμα, ἔτσι ἀγαθὸς εἶναι ὁ Θεὸς πού οἰκονομεῖ τήν σωτηρία στό σύνολο, μέ τίς μερικές (παιδαγωγικές) τιμωρίες.

Διάφορα Ἁγίου Χρυσοστόμου

❖ Ὁ Θεός ἐπιζητεῖ τὴν ἀγάπη διὰ τῶν ἔργων... Τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον τίποτε ἀνώτερο δὲν βάζει ὁ Θεός.

❖ Ἡ ὠραιότερη καὶ σίγουρη ἀσφάλεια, ἀλλὰ καὶ ἡ περισσότερο συμφέρουσα ἐπένδυση εἶναι ἡ ἐλεημοσύνη.

❖ Ἀνακουφίστε τὸν ἑαυτὸ σας ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ἁμαρτιῶν μὲ τὴν φιλανθρωπία..., γίνετε ἐλεήμονες γιὰ νὰ βρῆτε ἔλεος....

❖ Ὅπου ὑπάρχουν χρήματα γιὰ ἐλεημοσύνη τὸ μέρος αὐτὸ εἶναι ἀπρόσιτο στοὺς δαίμονες....

❖ Στὴν ἐλεημοσύνη ἀνοίγονται διάπλατα τοῦ οὐρανοῦ οἱ πύλες.

❖ Πανδοχεῖο εἶναι ὁ παρὼν βίος. Μπήκαμε προσωρινά καὶ βρισκόμαστε σὲ αὐτὸ τὸ κατάλυμα· ἄς κυττάξουμε μὲ καλὴ ἐλπίδα νὰ βγοῦμε, ἄς μὴν ἀφήσουμε τίποτε ἐδῶ, γιὰ νὰ μὴ τὸ χάσουμε ἐκεῖ πάνω.

❖ Μεγάλη είναι ή δύναμη τής αγάπης - έλεημοσύνης.... Φάρμακο είναι σέ κάθε τραύμα κατάλληλο.

❖ Ή άμαρτία είναι πραγματικά τύραννος φοβερός, πού προστάζει πονηρά παραγγέλματα καί καταντροπιάζει εκείνους πού τήν ύπακούουν.

❖ Άφοϋ μπήκε στόν κόσμο ή άμαρτία, κατέστρεψε τήν έλευθερία, διέφθειρε τήν άξία πού έχουμε από τήν φύση μας καί έφερε τήν σκλαβιά.

❖ Ή μετάνοια φέρνει τήν σωτηρία, άρκει ειλικρινά καί μέ συντριβή νά μετανοήσουμε... Άς λέμε μέ πόθο: **Κύριε ό Θεός μου, Σύ πού μ' έπλασες, έλέησέ με κατά τό μέγα έλεός σου.**

❖ Ό Θεός θά κρίνη τήν άμετανοησία μας, τήν άπανθρωπία καί τήν άνελεημοσύνη μας. Δέν θά κρίνη όσους άμάρτησαν, αλλά όσους δέν μετανόησαν καί δέν έδειξαν φιλανθρωπία καί έλεημοσύνη.

❖ Άν κανείς δέν έκανε τίποτα για τήν σωτηρία τών άδελφών του, δέν μπορώ νά πεισθώ ότι αυτός μπορεί νά σωθή.

✦ Ζητώντας τό συμφέρο τοῦ πλησίον, βρίσκουμε τό δικό μας.

✦ Ὅποιος καρποφορεῖ ἔργα πίστεως καί ἀγάπης, ἐκεῖνος εἶναι πραγματικός μαθητής τοῦ Χριστοῦ.

✦ Ἐκεῖνος πού δέν ἀδικεῖ τόν ἑαυτό του, δέν θά μπορέσει κανείς ἄλλος νά τόν ζημιώσει... Αὐτόν πού γρηγορεῖ καί προσέχει ἐν Κυρίῳ τόν ἑαυτό του δέν θά μπορέσουν νά βλάψουν οὔτε κατ' ἐλάχιστον ὅλοι μαζί ὅσοι κατοικοῦν σέ ὀλόκληρη τήν γῆ.

✦ Ὁ Θεός ρυθμίζει πολλά πράγματα σύμφωνα μέ τό συμφέρον μας.

✦ Αὐτόν πού ἁμαρτάνει καί δέν μετανοεῖ τόν βάζει ὁ Θεός σέ δοκιμασίες καί θλίψεις, καί μέ τίς δοκιμασίες ἔρχεται σέ ἐπίγνωση...

✦ Σέ ὅλες τίς δοκιμασίες του ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος συνήθιζε νά λέγη μέ χαρά τά ἀξιωματόνευτα αὐτά λόγια: **«Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν' οὐ γάρ παύσομαι τοῦτο ἐπιλέγων ἀεὶ ἐπί πᾶσι μου τοῖς συμβαίνουσιν».**

Ἵσίου ΙΣΑΑΚ τοῦ Σύρου

❖ Νά ἐνθυμεῖσαι τόν Θεό σέ κάθε περίσταση, γιά νά σέ ἐνθυμηθῇ καί Αὐτός, ὅταν ἐμπέσης σέ πειρασμούς.

❖ Ὅποιος δέν ἔχει πειρασμούς εὐρίσκεται μακριά ἀπό τόν δρόμο τοῦ Θεοῦ καί δέν βαδίζει σέ αὐτόν, οὔτε περπατᾷ στά ἴχνη τῶν Ἁγίων.

❖ Κατά τόν βαθμό τῆς ταπεινοφροσύνης μας ἐλαφρύνεται καί τό βάρος τῶν θλίψεών μας.

❖ Καρδιά πού εἶναι ἀπότομος καί χωρίς ἔλεος, ποτέ δέν καθαρίζεται, ἐνῶ ὁ ἄνθρωπος πού εἶναι ἐλεήμων, γίνεται ἰατρός τῆς ψυχῆς του.

❖ Οἱ θλίψεις καί οἱ κίνδυνοι ἐξουδετερῶνουν τήν φιλαρέσκεια τῶν παθῶν, ἐνῶ ἡ ἀνάπαυση τρέφει καί ἀυξάνει τά πάθη.

❖ Ὅποιος ἀνακατεύεται σέ κοσμικά πράγματα καί παραλύεται ἀπό τίς πολλές συνομιλίες, μή πιστεύσης, ὅτι αὐτός μπορεῖ νά διατηρήσῃ τήν ψυχική του υγεία.

❖ Όποιος έχει φθόνο στην καρδιά του, έχει μαζί του τόν διάβολο.

❖ Οί αγωνιστές, πειράζονται για να αυξήσουν τόν πνευματικό τους πλούτο· οί άμελείς, για να φυλαχθοῦν άπ' ὅ,τι τούς βλάπτει· οί κοιμισμένοι, για να ξυπνήσουν· οί άπομακρυσμένοι, για να πλησιάσουν στό Θεό· και οί φίλοι τοῦ Θεοῦ, για να εισέλθουν στόν ἅγιο οἶκο του μέ παρρησία.... Δόξα τῷ Θεῷ πού, μέ πικρά φάρμακα, μᾶς χαρίζει τήν ἀπόλαυση τῆς πνευματικῆς ὑγείας.

❖ Στούς αγωνιστές πού ὑπομένουν τούς πειρασμούς δίδει ὁ Θεός παρηγορία καί χαρά.

❖ Στόν Θεό, πού εἶναι ἡ πηγή τῆς δικαιοσύνης, δέν ὑπάρχει ἀδικία.

❖ Ἡ ταπεινοφροσύνη τῆς καρδιάς εἶναι ἡ γιατρεία ὅλων τῶν θλίψεων.

❖ Οί πειρασμοί πού ἀπροσδόκητα μᾶς συμβαίνουν, μᾶς διδάσκουν νά γίνουμε φιλόπονοι, καί μᾶς ἔλκουν καί μή θέλοντας σέ μετάνοια.

❖ Οί ἐπερχόμενες θλίψεις στούς ἀνθρώ-

πους εἶναι ἔκγονα τῶν ἰδίων κακῶν. Ἐάν αὐ-
τές τίς ὑπομένουμε μέ προσευχή βρίσκουμε
πάλι ἐπιφορά ἀγαθῶν πραγμάτων.

❖ Σπόρος δέν θά φυτρώση καί αὐξηθῆ,
χωρίς χῶμα καί νερό· καί δέν θά ὠφεληθῆ
ἄνθρωπος χωρίς θεληματικούς πόνους καί
θεϊκή βοήθεια.

❖ Αὐτοί πού περνοῦν πειρασμούς, ποτέ
δέν παραχωροῦνται ἀπό τήν πρόνοια τοῦ Θε-
οῦ, νά πέσουν στά χέρια τῶν δαιμόνων.

❖ Δέν εἶναι δυνατόν νά γνωρίσουμε τήν ἀλή-
θεια, χωρίς τήν παραχώρηση τῶν πειρασμῶν.

❖ Ὁ δρόμος τοῦ Θεοῦ, εἶναι καθημερινός
σταυρός· διότι κανεῖς στόν οὐρανό δέν ἀνέ-
βηκε μέ ἄνεση.

❖ Δέν δίδει ὁ Θεός μεγάλο χάρισμα, χω-
ρίς μεγάλο πειρασμό. Διότι ἀνάλογα μέ τούς
πειρασμούς δίδονται καί τά χαρίσματα ἀπό
τόν Θεό, κατά τήν σοφία Του.

❖ Χωρίς τήν προσευχή καί τήν ὑπομονή
αὐτός πού θέλει νά νικήση τούς πειρασμούς,
δέν θά τοῦς φυγαδεύση, ἀλλά θά περιπλακῆ
περισσότερο.

✦ Εὐχήσου νά μήν σοῦ ἔλθῃ πειρασμός, ὅταν ὅμως ἔλθῃ νά τόν καταδεχθῆς σάν δικό σου καί ὄχι ἄλλου.

✦ Ὁ Θεός κατεργάζεται τήν πολύτιμη σωτηρία μας διά μέσου τῶν δοκιμασιῶν... Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ κερδίζεται, ὅταν ὑπομένουμε... **Μᾶς παιδαγωγεῖ πρόσκαιρα, γιά νά μᾶς ἀναπαύσῃ αἰώνια...** Ἄς κάμνουμε ὑπομονή σέ ὅλα ὅσα μᾶς ἔρχονται, λέγοντας τήν εὐχή: **Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησέ με, ἦ τό δόξα σοι ὁ Θεός,** μέ πίστη καί εὐλάβεια.

✦ Ὅταν νιώσης μέσα σου τή χαρά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, οἱ στενοχώριες καί οἱ θλίψεις αὐτῆς τῆς ζωῆς, γίνονται γλυκύτερες ἀπό τό μέλι, μᾶς λέγει ὁ ὅσ. Ἰσαάκ ὁ Σύρος.

Ὅσοι ἔχετε ὠφεληθεῖ ψυχικά, ἀξίζει νά τό δωρήσετε σέ συγγενεῖς, φίλους καί πονεμένους ἀνθρώπους.
Πληροφορίες στό τηλ.: 2310212659.

Ἐκ τῆς σοφίας τῶν Πατέρων

Ἁγίου ΜΑΡΚΟΥ τοῦ Ἀσκητοῦ

✦ Εἶναι πολὺ μεγάλη ἀρετὴ ἡ ὑπομονὴ στὶς ἐπερχόμενες διάφορες δοκιμασίες καὶ παράλληλα ἡ ἀγάπη πρὸς ἐκείνους ποὺ μᾶς μισοῦν κατὰ τὸν λόγο αὐτοῦ τοῦ Κυρίου.

✦ Οἱ θλίψεις προξενοῦν στοὺς ἀνθρώπους τὰ ἀγαθὰ διὰ μέσου δὲ τῆς κενοδοξίας καὶ τῶν ἡδονῶν τὰ κακά....

✦ Οἱ κατηγορίες τῶν ἀνθρώπων προξενοῦν λύπη στὴν καρδιά, ἀλλὰ γίνονται ἀφορμὴ καθαρισμοῦ σὲ ἐκεῖνον ποὺ ὑπομένει....

✦ Ἐάν τυχόν ζημιώθηκες, κατηγορήθηκες ἢ καὶ καταδιώχθηκες ἀπὸ κάποιον, μὴ σκέπτεσαι τὸ παρόν, ἀλλὰ νὰ ἀποβλέπῃς στὸ μέλλον. Καὶ τότε θὰ ἀντιληφθῆς ὅτι αὐτὰ σὲ ἐπροξένησαν πολλὰ καλὰ, ὄχι μόνο στὴν τωρινὴ ζωὴ, ἀλλὰ καὶ στὴν μέλλουσα καὶ ἀτελεύτητη....

✦ Ὅπως στοὺς ἀσθενεῖς εἶναι ὠφέλιμα τὰ

πικρά φάρμακα, ἔτσι καί στούς κακοτρόπους ἀνθρώπους. Ἄλλους τούς ὀδηγοῦν οἱ δοκιμασίες σέ ψυχική υἰγεία, ἄλλους ἐτοιμάζουν γιά μετάνοια....

✦ Ὅλα τά θλιβερά πού σοῦ συμβαίνουν στήν πρόσκαιρη ζωή νά τά παραβάλλης (συγκρίνης) μέ τά ἀγαθά τῆς μέλλουσας ζωῆς καί ποτέ δέν θά σέ βρῆ ἀμέλεια στόν ἀγώνα αὐτῆς τῆς ζωῆς....

✦ Αὐτός πού θεληματικά ἀποφεύγει τίς θλίψεις ὑπέρ τῆς ἀλήθειας, θέλοντας καί μή θά παιδευθῆ σκληρά ἀπό τήν Θεία Πρόνοια....

✦ Χωρίς τήν προσευχή καί τήν πράξη τῆς μετανοίας, κανείς δέν ξέφυγε τά δεινά τῶν πειρασμῶν, πού σύμφωνα μέ τήν δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, παραχωροῦνται πρὸς σωφρονισμό καί κάθαρση.

✦ Οἱ θλίψεις ὀδηγοῦν τόν ἄνθρωπο στόν φόβο τοῦ Θεοῦ. Στίς θλίψεις, πού στέλνονται ἀπό τόν Θεό, κρύπτεται τό θεϊκό ἔλεος, τό ὁποῖο ὀδηγεῖ σέ μετάνοια ἐκεῖνον πού κάνει ὑπομονή.

Ἁγίου ΙΩΑΝΝΟΥ τῆς Κλίμακος

❖ Χριστιανός εἶναι, ὅσο εἶναι δυνατό στον ἄνθρωπο, ἡ ἀπομίμηση τοῦ Χριστοῦ στά λόγια, στά ἔργα καί στή σκέψη.

❖ Μετάνοια σημαίνει ἀνανέωση τοῦ βαπτίσματος. Μετάνοια σημαίνει συμφωνία μέ τόν Θεό γιά νέα ζωή. Μετάνοια σημαίνει συμφιλίωση μέ τόν Κύριο, μέ ἔργα ἀρετῆς ἀντίθετα πρός τά παραπτώματά μας. Μετάνοια σημαίνει καθαρισμός τῆς συνειδήσεως. Μετάνοια σημαίνει θεληματική ὑπομονή ὅλων τῶν θλιβερῶν πραγμάτων.

❖ Ἄκηδία σημαίνει παράλυση τῆς ψυχῆς ὥστε νά μή μπορεῖ νά κάνη τίποτε τό πνευματικό καί ὠφέλιμο. Ἄκηδία σημαίνει ἔλλειψη φροντίδος γιά τήν ψυχή. Ὁ ἄνθρωπος πού τήν ψυχή του ἔχει κυριεύσει ἡ ἀκηδία εἶναι ὀκνηρός καί ἀδιάφορος γιά τίς πνευματικές ἀσκήσεις πού τόσο ὠφελοῦν τήν ψυχή.

❖ Ὅποιος ἀπελπίζεται, σφάζει ὁ ἴδιος τόν ἑαυτό του. Σημεῖο πραγματικῆς μετάνοιας εἶ-

ναι τό νά θεωροῦμε τόν ἑαυτό μας ἄξιο γιά ὅ-
λες τίς θλίψεις πού μᾶς συμβαίνουν.

Μέ τήν μετάνοια θά ἀνάψη μέσα μας ἡ
φωτιά τῆς προσευχῆς πού θά κάψη κάθε ἁ-
μαρτία.

❖ Ὅποιος κλαίγει ἢ πικραίνεται γιά τό
Θεό, αὐτός ἀξιώνεται ἀληθινά νά δῆ στήν
ψυχή του τήν οὐράνια καί θεϊκή παρηγο-
ριά....

❖ Ἡ ὑπερηφάνεια γεννᾷ ὅλα τά πάθη. Ὁ
ὑπερήφανος πέφτει στήν ὀργή, στήν κατά-
κριση, στόν θυμό, στήν βλασφημία, στήν ὑ-
ποκρισία, στό μῖσος, στό φθόνο καί σέ πολ-
λά ἄλλα πάθη. Μέ δύο λόγια ἔχει ἐπαναστα-
τήσει ἐναντίον τοῦ Θεοῦ.

❖ Ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι ἡ φοβερώτερη κα-
κία, ἡ ρίζα ὅλων τῶν παθῶν καί τῶν κακῶν.
Ὁ ὑπερήφανος ἀποχωρίζεται ἀπό τόν Θεό
καί μένει ἐγκαταλελειμένος, χωρίς τήν θεία
Χάρη.

❖ Κάθε προσπάθειά μας, ὅταν δέν συνο-
δεύεται ἀπό τήν ταπείνωση, εἶναι ξένη πρὸς
τό θεῖο θέλημα.

❖ Εἴτε νηστεύουμε, εἴτε ἀγρυπνοῦμε, εἴτε

ἐλεοῦμε, εἴτε ἐξυπηρετοῦμε τόν πλησίον μας
νά φροντίσουμε νά τά κάνουμε γιά τόν Κύριο
καί μέ ταπείνωση.

❖ Ὅταν ἀπουσιάζει ἡ ταπείνωση, ὅλα τά
κατορθώματά μας εἶναι ἄχρηστα....

❖ Ἡ ὁσία ταπείνωση δέν καταδικάζει τούς
ἄλλους, δέν ἐπιζητεῖ πρωτεῖα καί δέν χρησι-
μοποιεῖ δικαιολογίες στά σφάλματα... Γιά νά
φτάση κανεῖς στήν ταπείνωση χρειάζεται
πολλές προσευχές καί μεγάλο ἀγώνα....

❖ Στήν προσευχή νά στέκεσαι ὅπως ὁ ὑ-
πόδικος στό δικαστή καί ὁ ἄρρωστος στό
γιατρό... Ἐνας λόγος τελωνικός, ἐξευμένισε
τόν Θεό καί ἕνας λόγος πίστεως, ἔσωσε τόν
ληστή....

❖ Ὅπως τά φαγητά τά νοστιμίζουν μέ τό
λάδι καί τό ἀλάτι, ἔτσι καί στήν προσευχή
δίνουν φτερά τά δάκρυα καί ἡ ζωή τῆς ἀγνό-
τητος.

❖ Τίποτε δέν ὑπάρχει ἴσο καί ἀνώτερο ἀ-
πό τούς οἰκτιρμούς τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτό ὅ-
ποιος ἀπελπίζεται, σφάζει ὁ ἴδιος τόν ἑαυτό
του.

Ἄσίου ΒΑΡΣΑΝΟΥΦΙΟΥ

❖ Ὅσο βρίσκεται τό πλοῖο στήν θάλασσα, ἀντιμετωπίζει κινδύνους καί προσβάλλεται ἀπό ἀνέμους. Ὅταν ὁμως φθάσῃ στό λιμάνι τῆς ἡσυχίας καί τῆς εἰρήνης, δέν ἔχει φόβο ἀπό κινδύνους καί θλίψεις καί προσβολές ἀνέμων, ἀλλά βρίσκεται σέ γαλήνη· ἔτσι καί ἡ ἀγάπη σου ὅσο εἶναι μέ τούς ἀνθρώπους, περιμένε θλίψεις καί κινδύνους καί προσβολή ἀπό τούς νοητούς ἀνέμους, ὅταν ὁμως φθάσῃς σέ ἐκεῖνα πού σοῦ ἔχουν ἐτοιμασθεῖ, τότε θά εἶσαι ἄφοβος.

❖ Ἐάν κάποιος στενοχωρεῖ κάποιον, εἴτε μέ ἔργο, εἴτε μέ λόγο, μετά αὐτός στενοχωρεῖται ἑκατό φορές περισσότερο.

❖ Ἐάν κάποιος δέν ὑπομένει περιφρονήσεις, δέν βλέπει τήν δόξα τοῦ Θεοῦ· καί ἐάν κάποιος δέν ἀποβάλλει τήν πικρία, δέν γεύεται τήν γλυκύτητα... Μή κρίνης κανένα οὔτε νά κατακρίνης, ἀλλά νά συμβουλευῆς σάν ἀδελφούς γνήσιους καί περισσότερο ἀγάπησε αὐτούς πού σέ πειράζουν..., διότι ἐάν μᾶς δια-

κρίνη σύνεση αὐτοί πού μᾶς πειράζουν μᾶς φέρνουν σέ προκοπή....

❖ Αὐτό μάθε ἀδελφέ μου, ὅτι κάθε λογισμός πού δέν ἔχει πιό μπροστά τήν γαλήνη τῆς ταπεινώσεως, δέν εἶναι σύμφωνος μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀλλά εἶναι φανερό τοῦ ἐχθροῦ (διαβόλου), διότι ὁ Κύριός μας ἔρχεται μέ γαλήνη· ὅλα δέ τοῦ ἀντιδίκου (διαβόλου) εἶναι μέ ταραχή καί κίνηση....

❖ Ἄς κρεμᾶμε ὅλα μας τά ζητήματα στό θέλημα τοῦ Θεοῦ, διότι τίποτε δέν γίνεται ἐκτός τοῦ Θεοῦ· γι' αὐτό ὅλα μας τά θέματα νά τά ἀναθέτουμε στόν Θεό....

❖ Βάσταξε καί ἠσύχασε καί εὐχαρίστησε σέ ὅλα, διότι ἔτσι μᾶς λέγει· «ἐν παντί εὐχαριστεῖτε»· φανερό δέ εἶναι καί σέ ἀνάγκες, καί σέ θλίψεις, καί σέ ἀρρώστιες, καί σέ ἀνεση· κράτησε λοιπόν τόν Θεό, καί μέινε μαζί του, καί σοῦ δίδει δύναμη στό ὄνομά Του.

❖ Ἡ ὑπομονή, πού εἶναι σύμφωνη μέ τόν Θεό, σώζει αὐτόν πού τήν ἀπέκτησε, μᾶς διδάσκει ὁ Ὅσιος Βαρσανούφιος.

Ἁγίου ΜΑΞΙΜΟΥ τοῦ Ὁμολογητοῦ

❖ Ἐκεῖνος ἀκριβῶς ὁ ἄνθρωπος θά σωθῆ ὁ ὁποῖος δέν ἀποστρέφεται τά φάρμακα, καί αὐτά εἶναι οἱ ὀδύνες καί λύπες πού μᾶς ἔρχονται ἀπό διάφορες ἀφορμές.

❖ Σημεῖο τῆς ἀληθινῆς γνώσεως εἶναι ἡ ὑπομονή τῶν θλιβερῶν καί τό νά μή θεωροῦμε αἰτίους στίς συμφορές μας τούς ἀνθρώπους. Τά λυπηρά πού μᾶς συμβαίνουν, μᾶς συμβαίνουν γιά ἐκπαίδευση (ἐκγύμναση), ἢ γιά ἀναίρεση ἀμαρτημάτων πού ἔγιναν στό παρελθόν, ἢ γιά διόρθωση τῆς τωρινῆς ἀμέλειας, ἢ γιά ἀνακοπή (ματαίωση) ἀμαρτημάτων πού θά πράξουμε στό μέλλον.

❖ Ὁ Κύριος δέν δίδει στόν ἄνθρωπο τίς ἀσθένειες πάντοτε γιά νά φοβεῖται καί νά σταματᾷ τίς ἀμαρτίες, ἀλλά καί γιά νά ταπεινοφρονεῖ καί νά μήν ὑπερηφανεύεται ὅτι μέ τό νά εἶναι καλός στά ἔργα δέν περιπίπτει σέ σωματική ἀσθένεια. Ὁ πανάγαθος Θεός καί Κύριος, ὅταν δεῖ μερικούς ἀμελεῖς καί ράθυμους στήν ἄσκηση, πού δέν θέλουν νά κοπιᾷ-

ζουν στά ἔργα τῆς ἀρετῆς, τούς παιδαγωγεῖ πολλές φορές μέ ἀσθένεια, τήν ὁποία δέχεται καί μή θέλοντας τό σῶμα καί τήν ὑποφέρει πιό εὐκολα....

✦ Τόν ἐνάρετο δοξάζει ὁ Θεός, ἐπειδή γνωρίζει καί ἀγαπάει τόν Θεό, τόν δέ φαῦλο ἐλεεῖ ἀπό ἀγαθότητα καί παιδεύει (παιδαγωγεῖ) μέ διαφόρους τρόπους στόν παρόντα καιρό γιά νά ἐπιστρέψει σ' αὐτόν, μᾶς λέγει ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής.

✦ Ὅποιος ἀγαπᾷ τόν Θεό, ζῆ στήν γῆ βίο ἀγγελικό. Νηστεύει, ψάλλει, προσεύχεται καί σκέπτεται ἀγαθά πάντοτε γιά κάθε ἄνθρωπο.

✦ Ἡ ἀγάπη καί ἡ ἐγκράτεια ἐλευθερώνουν τήν ψυχή ἀπό τά πάθη... Ἐάν ὅμως ἐμεῖς εἴμαστε ἀργοί καί ἀμελεῖς καί δέν καθαρίζουμε τούς ἑαυτούς μας ἀπό τά πάθη, πού μᾶς μολύνουν καί τυφλώνουν τόν νοῦ μας, ἐμεῖς εἴμαστε αἴτιοι....

Διαφόρων Ἁγίων Πατέρων

❖ Τόν ἀθλητή τό στάδιο, τόν κυβερνήτη ὁ χειμώνας, τόν στρατηγὸ ἢ παράταξη (στήν μάχη), τόν μεγαλόψυχο ἢ συμφορά, τόν χριστιανὸ ὁ πειρασμὸς δοκιμάζει.

(Μ. Βασίλειος)

❖ Δέν ὑπάρχει σέ αὐτόν πού ἐπιμελεῖται τήν ἀρετή, νά μὴν ἔχει πολλοὺς ἐχθρούς.

(Ἁγ. Ἰω. Χρυσόστομος)

❖ Μερικές φορές γίνεται καί ἡ θλίψη φάρμακο καλὸ γιά τήν σωτηρία μας.

(Ἁγ. Γρηγ. Θεολόγος)

❖ Ἀκολούθησε τόν Χριστό ὄχι μόνο στήν Ἀνάσταση, ἀλλά καί στόν σταυρό, καί ὅταν σέ τρυποῦν τά καρφιά σέ χέρια καί πόδια μὴν ἔχεις ἀγωνία - μεγάλη στενοχώρια.

(Πατερικό)

❖ Ὁ ἄνθρωπος εἶναι μαθητής, ὁ πόνος δέ καί ἡ θλίψη ὁ παιδαγωγὸς καί διδάσκαλός του. Κανείς δέν μπορεῖ ν' ἀποδειχθῆ ἄξιος

στis ἐξετάσεις για τήν βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ἂν δέν μαθητεύσει εὐδόκιμα σέ αὐτόν τόν δάσκαλο.

(Πατερικό)

✦ Ἀγαπᾶτε τήν θλίψη περισσότερο ἀπό τήν ἀνάπαυση καί τήν περιφρόνηση περισσότερο ἀπό τήν δόξα καί τό νά διδῆς παρά νά παίρνεις.

(Πατερικό)

✦ Ὁ Κύριος ἐπιτρέπει νά μετέχουμε στό ποτήρι τῶν θλίψεῶν Του, για νά μᾶς κρατήσῃ «νεκρούς» ὡς πρὸς τόν κόσμον, καί για νά μᾶς διευκολύνη νά ζήσουμε τήν ζωή τήν πνευματική.

Ὁ ὄσιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος μᾶς λέγει: «Γνωρίζεται ὁ ἄνθρωπος πού φροντίζεται ιδιαίτερα ἀπό τόν Θεό, ἀπό τίς θλίψεις πού ἀκατάπαυστα ὁ Θεός τοῦ στέλνει».

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος μᾶς συνιστᾶ: πάντοτε νά φιλοπονοῦμε τήν κάθαρσή μας ἀπό τά πάθη. Νά ἀγνίσουμε κάθε αἴσθηση, νά καθαρθοῦμε τήν ἀφή, τήν γεύση, τόν λάρυγγα... Νά φωτισθοῦμε τήν ἀκοή, νά φωτιστοῦμε τήν γλῶσσα.

Καί ὁ ὄσιος Σισώης σέ ἀρχάριο μοναχό, πού ζήτησε συμβουλές, εἶπε:

Ἄν θέλῃς, παιδί μου, ν' ἀρέσῃς στόν Θεό, ἀπομάκρυνε πρῶτα τόν ἑαυτό σου ψυχικά ἀπό τόν κόσμο. Μή ἀπασχολῆς τό νοῦ σου μέ τά γήϊνα. Ἀνέβα ἀπό τά κτίσματα στόν Δημιουργό τους. Ἡ προσευχή καί τό κατανυκτικό δάκρυ ἄς φτιάξουν ἕνα ἰσχυρό δεσμό ἀνάμεσα σέ σένα καί τόν πλάστη σου. Τότε μόνο θά βρῆ ἡ ψυχή σου ἀνάπαυση στόν πρόσκαιρο κόσμο καί στήν αἰωνιότητα.

✦ Εἴτε μάχαιρα σταλεῖ, εἴτε ἀρρώστια, εἴτε πείνα, εἴτε θάνατος, ἢ κάτι ἄλλο ἀπό αὐτά πού θεωροῦνται δυσάρεστα, ὅλα στέλνονται στή γῆ γιά σωφρονισμό καί διόρθωση, καί γιά νά συγκεντρώσουν οἱ ἄνθρωποι τό νοῦ τους στήν εὐσέβεια, διότι κάθε γενεά χρειάζεται τήν παιδαγωγία ἀπό τήν ἐπίσκεψη τοῦ Κυρίου. Διότι, ἂν κάποιοι δείχνουν ἀναισθησία στήν εὐσέβεια, παρόλο πού συμβαίνουν φόβοι, πῶς δέ θά ἔστρεφαν ἀκόμη περισσότερο τό νοῦ τους στήν ἀθεΐα, ἂν δέν γινόταν τελείως ἡ ἐπίσκεψη τοῦ Κυρίου;

(Ἄγ. Ἐφραίμ ὁ Σύρος)

✦ Κάθε πειρασμός σάν ἰατρία παραχω-

ρεϊται από τόν Θεό πρὸς θεραπεία τῆς ψυχῆς τοῦ ἀρρώστου.

(Ἁγ. Δαμασκηνός)

❖ Αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη ἄσκηση, τὸ νὰ ἐγκαρτερῆ κάποιος στὶς ἀρρώστιες καὶ νὰ εὐχαριστῆ τόν Θεό.

(Ἁγία Συγκλητική)

❖ Οἱ θλίψεις, γιὰ ἐκείνους πού τίς δέχονται μέ ὑπομονή, εἶναι τὸ ἀλάτι πού προλαβαίνει τὴν σήψη τῆς ἁμαρτίας καὶ κάνει τοὺς ἀνθρώπους νὰ παρουσιάζονται στὸν οὐρανὸ καθαροί.

(Ἀββᾶς Ἀρσένιος)

❖ Ὅποιος ἐνίκησε τὰ πάθη, αὐτὸς ἐνίκησε καὶ τὴν θλίψη. Ὅποιος νικιέται ἀπὸ τὰ πάθη δέν θὰ ἀποφύγη τὰ δεσμά τῆς θλίψεως. Ὅπως ὁ ἀρρώστος φαίνεται ἀπὸ τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου του, ἔτσι ὁ ἐμπαθὴς ἀπὸ τὴν κατάθλιψη.

(Ὅσιος Σεραφεῖμ τοῦ Σαρώφ)

❖ Ὅποιος ἀγαπᾷ τόν ἑαυτό του (ὑπερβολικά), εἶναι δηλαδή φίλαυτος, δέν μπορεῖ νὰ ἀγαπᾷ ἀληθινά τόν Θεό.

(Ἁγιος Διάδοχος)

❖ Δέν εἶναι κακὸ τὸ νὰ θλιβόμαστε στὴν ζωὴ, ἀλλὰ τὸ νὰ ἁμαρτάνουμε, μᾶς διδάσκει

ὁ ἱερός Χρυσόστομος· καί πάλι ἄλλοῦ μᾶς προτρέπει νά μή δυσανασχετοῦμε γιά τίς θλίψεις πού ἔχουμε, ἀλλά νά σκεπτόμαστε τό πνευματικό κέρδος πού ἀκολουθεῖ ἀπό τίς θλίψεις.

❖ **Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἔλεγε:**
θά σέβομαι πάντα τόν Θεό, ὅσα ἐνάντια καί ἄν ἐπιτρέπη νά μέ βροῦν. Ὁ πόνος γιά μένα εἶναι φάρμακο σωτηρίας. Οἱ δοκιμασίες μᾶς φέρνουν πιό κοντά στόν Θεό.

❖ Τῶν Ἁγίων ἡ παροῦσα ζωή μέ θλίψεις καί πόνους πέρασε, θλιβόμενοι καί ἀπό ἀνθρώπους καί ἀπό δαίμονες, μᾶς πληροφορεῖ ὁ **ὁσῖος Νικήτας Στηθάτος**.

❖ Χωρίς φῶς, τό μάτι δέν μπορεῖ νά βλέπει. Ἔτσι καί χωρίς Χριστό, δέν μπορεῖ νά ὑπάρχει ζωή ἀληθινή κι' εἰρήνη στίς ψυχές. Γιατί αὐτός εἶναι ὁ μόνος συμφιλιωτής μας μέ τό Θεό. **(Ἅγιος Νικόλαος Καβάσιλας)**

❖ Τά πάντα δῶσε γιά τόν Χριστό, τόν Χριστό μή δώσεις γιά τίποτε.

(Ἅγιος Ἰουστῖνος Πόποβιτς)

❖ Κανείς ἐκτός ἀπό τόν Ὑψιστο δέν γνω-

ρίζει τό ἀληθινά καλό καί τό ἀληθινά ὠφέλιμο καί ἐπομένως μέ ὑπομονή καί πραότητα ἄς ὑποφέρουμε τίς ἀποτυχίες μας. Ὑποτασσόμενοι δέ ἀγόγγυστα στίς θεῖες βουλές, ἄς μή ψυχραίνουμε μέ τήν θλίψη καί τήν ἀγανάκτησή μας τόν Οὐράνιο Πατέρα, λησμονοῦντες τήν ἄπειρή του ἀγαθότητα καί τήν ὑπερτατή του σοφία καί πρόνοια.

❖ Εἶναι ἀναγκαῖο οἱ κληρονόμοι τῆς Εὐας νά θλίβωνται, ἀλλ' ὅταν ὑπομένουν μέ εὐχαρίστηση τίς θλίψεις, ἢ κατάρα σέ ἐδλογία μετατρέπεται.

❖ Κάμε ὑπομονή στίς θλίψεις διότι στούς ὑπομένοντας δίδεται ὁ στέφανος τῆς ἀθλήσεως.

❖ Καί τά πιά θλιβερά γεγονότα νά θεωρῆς σάν ἐδεργετικές διδασκαλίες τῆς Θείας Πρόνοιας.

(Γεροντικό)

❖ Εἶναι μακάριος (εὐτυχής) ἐκεῖνος πού πάσχει χωρίς καμιά ἀφορμή καί θά θεωρηθῆ κληρονόμος τοῦ Χριστοῦ.

❖ Πραγματική εὐτυχία εἶναι οἱ στερήσεις, ὅταν εἶναι ἐνωμένες μέ τήν πίστη. Γι' αὐτό στούς πειρασμούς καί τίς θλίψεις μας καί

στis στενοχώριές μας νά δοξάζουμε τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ, πού μᾶς θυμήθηκε μέ αὐτές.

(Γεροντικό)

✦ Γνωρίζω ὅτι ὅσο αὐξάνονται τά δεινά, τόσο περισσότερο αὐξάνονται οἱ ἀμοιβές σέ αὐτόν πού ὑπομένει. Αὐτά ὅλα εἶναι σάν ἓνα συμβόλαιο μέ τόν δίκαιο Θεό.

(Ἄββᾶ Φιλήμονος)

✦ Αὐτόν πού ἐπιθυμεῖ ὁ Θεός νά σώση, τόν φοβίζει καί τόν ταράζει μέ πολλές θλίψεις εἰς τρόπον ὥστε νά μή τοῦ δοθῆ καιρός νά νικηθῆ ἀπό τήν ὑπερηφάνεια.

(Νεῖλου τοῦ ἀσκητοῦ)

✦ Ὅπως τό κερί, ἂν δέν ζεσταθῆ καί μαλακώση, δέν μπορεῖ νά δεχθῆ ἐπάνω του τήν σφραγίδα πού θέτουν, ἔτσι καί ὁ ἄνθρωπος, ἂν μέ πόνους καί ἀσθένειες δέν δοκιμασθῆ, δέν μπορεῖ νά προχωρήσῃ καί νά δεχθῆ τήν σφραγίδα τῆς ἀρετῆς τοῦ Θεοῦ.

(Ἄγ. Διάδοχος Φωτικῆς)

✦ Ὅπως τά δένδρα, ἂν δέν περάσουν χειμωνιάτικες περιόδους καί βροχές, εἶναι ἀδύνατο νά καρποφορήσουν, ἔτσι συμβαίνει καί

σέ ἐμᾶς. Ἡ ζωὴ μας εἶναι χειμῶνας καί, ἂν δέν περάσουμε μέσα ἀπό πολλές θλίψεις καί δοκιμασίες, δέν θά μπορέσουμε νά κληρονομήσουμε τὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

(Ὅσίας Θεοδώρας)

❖ Περισσότερο ὠφέλιμο καί συμφέρο στὴν ψυχὴ μας εἶναι νά ὑπομένῃ κάθε θλίψη πού προέρχεται εἴτε ἀπὸ ἀνθρώπους, εἴτε ἀπὸ ἐπίθεση σέ αὐτὴν τοῦ πονηροῦ πνεύματος. Καί νά σκεπτόμαστε ὅτι ἐμεῖς οἱ ἴδιοι εἴμαστε ἢ ἀφορμὴ ὄλων αὐτῶν καί νά κατηγοροῦμε συνέχεια μόνο τὸν ἑαυτό μας καί κανένα ἄλλον.

(Ἰωάννου Καρπαθίου)

❖ Μὲ ὑπομονὴ καί μακροθυμία νά δέχεσαι τίς διάφορες δοκιμασίες καί νά μὴν ἀπογοητεύεσαι. Ὁ Κύριος δέν θά σέ δοκιμάσῃ περισσότερο ἀπὸ ὅσο μπορεῖ νά ἀντέξῃς. Γιατί μαζί μέ τίς δοκιμασίες καί τοὺς διάφορους πειρασμούς δίδει ἀνάλογη δύναμη νά τὰ ὑπομένουμε.

(Συμεῶν Μεταφραστοῦ)

❖ Ἐκεῖνοι πού πολεμοῦνται ἀπὸ πολλά πάθη ψυχικά καί σωματικά, ἂν ὑπομένουν καί δέν παραδίδουν τὸ αὐτεξούσιό τους ἀπὸ

ἀμέλεια καί οὔτε ἀπελπίζονται, αὐτοί στεφανώνονται, ἐπιβραβεύονται.

❖ Μετά ἀπό κάθε σωματική βλάβη, πρέπει νά ἔχουμε ὑπομονή σέ ὅλα ὅσα θά ἀκολουθήσουν καί τά ὅποια πρόκειται νά παραχωρήσῃ, ἐπιτρέψῃ ὁ Θεός γιά μάθηση, πείρα καί γνώση τῆς δικῆς μας ἀσθένειας (ἀδυναμίας), καί οὔτε νά χαιρόμαστε, ἀλλ' οὔτε καί νά ἀπογοητευόμαστε, γιά ὅ,τι θά ἀκολουθήσῃ σέ μᾶς, καλό ἢ κακό.

❖ Ἄνωτερο ἀπό ὅλα εἶναι ἡ ὑπομονή στίς θλίψεις κάθε εἴδους. Αὐτός πού θά ἀξιωθῇ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ χαρίσματος ἔχει ὑποχρέωση νά εὐχαριστῇ τόν Θεό ὡς εὐεργετηθεῖς περισσότερο ἀπό ὅλους. Καί αὐτό διότι ἔγινε μιμητής τοῦ Χριστοῦ, τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, τῶν Μαρτύρων καί τῶν Ὁσίων, παίρνοντας πολλή ἐνίσχυση καί γνώση ἀπό τόν Θεό, στό νά ὑπομένει μέ θέληση καί εὐχαρίστηση τίς δοκιμασίες αὐτές καί μέ τίς ὁποῖες ἀποξενώθηκε ἀπό τά διάφορά του θελήματα.

❖ Ὄταν ὁ ἀγωνιζόμενος ὑπομένει τίς θλίψεις, ἀνάλογος θά εἶναι καί ἡ νίκη ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ. (Ὁσίου Πέτρου Δαμασκηνοῦ)

✦ Διαλύει τήν κακία ἢ ἀντοχή στίς δοκιμασίες καί τίς ὁποῖες ἐξαφανίζει τέλεια ἡ ὑπομονή μέχρι τέλους. (Ὅσιου Θαλασσίου)

✦ Μεγάλες ἀρετές εἶναι ἡ θεϊκή ἀγάπη, ἡ ταπεινωση καί ἡ ὑπομονή γιά τήν ὁποία ὁ Κύριος τονίζει: «ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τάς ψυχάς ὑμῶν». Δέν εἶπε μέ τήν νηστεία σας ἢ τήν ἀγρυπνία, ἀλλά μέ τήν ὑπομονή πού γίνεται κατά Θεόν καί πού εἶναι τό θεμέλιο τῶν κατορθωμάτων. Διότι αὐτή εἶναι στούς πολέμους εἰρήνη, στήν ζάλη γαλήνη, καί σέ ὅλα τά ἐπιτεύγματα αὐτή εἶναι ἡ ἰδρύτρια καί τήν ὁποία δέν μποροῦν νά βλάψουν οὔτε ὄπλα καί δόρατα καί ἡ ζοφερή παράταξη τῶν ἐναντίων καί ἡ ὁποία ἀποκτήθηκε μέ τήν χάρη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(Γρηγορίου Σιναΐτου)

✦ Ὁ Θεός συγχωρεῖ νά μᾶς βροῦν ἐπιφορές ἀπό συνανθρώπους μας γιά κάθαρση ἁμαρτιῶν μας καί ἐμεῖς τά βάζουμε μαζί τους, καί ἐνῶ μποροῦμε ἀπό αὐτές τίς θλίψεις νά ἔχουμε μεγάλη ὠφέλεια, ἀπεναντίας ζημιώνουμε ἑαυτούς, ἀγνοοῦντες ὅτι ὅλα κατά πρόνοια Θεοῦ γίνονται πρὸς τό συμφέρον μας.

Στόν ἀληθινά ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ ὅτιδήποτε καί ἂν τοῦ συμβῇ «εἴτε ζημία εἴτε ἀτιμία εἴτε οἰανδήποτε θλίψις προλαβών ἔχει ἐαυτόν ἄξιον καί οὐδέποτε ταράσσεται. Ὑπάρχει ποτέ κάτι ἀπό αὐτό ἀμεριμνότερο;»

(Ἀββᾶς Δωρόθεος)

❖ Ὅπου ὑπάρχει δοκιμασία, ἐκεῖ ὑπάρχει καί παρηγοριά. Ὅπου παρηγοριά ἐκεῖ καί ἡ Χάρις.

❖ Στή θλίψη ὑποχωροῦν ὅλα τά πάθη, φθόνος, ζήλια, ἐπιθυμία, κυριαρχία, ἔρωτας χρημάτων καί σωμάτων, ἀλαζονεία, ὑπερηφάνεια, θυμός, καί ὅλο τό υπόλοιπο πλῆθος αὐτῶν τῶν ἀσθενειῶν.

(Ἅγιος Χρυσόστομος)

❖ Ἡ ὑπομονή, κατά τόν Ἅγιο Θεόδωρο τόν Στουδίτη, εἶναι τό μεγαλύτερο κατόρθωμα τῶν ἀρετῶν.

Ἐξ ὀλοκλήρου νά ἀναθέτουμε τούς ἑαυτούς μας στόν Θεό. Δέν σταματᾷ ὁ ἐχθρός διάβολος νά μᾶς ἐνεδρεύη καί ἀνάβη ἀσταμάτητο πόλεμο.

❖ Ἐκεῖνον πού δέν προσκρούει στόν Θεό, κανεῖς δέν μπορεῖ νά βλάψῃ.

Νά δώσουμε τήν καρδιά μας στόν Θεό

❖ Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς διαβεβαιώνει πώς σέ κάθε ψυχή ἀνθρώπου πού διαπράττει τό κακό ἀκολουθεῖ θλίψη καί στενοχώρια, καί ἀπεναντίας σέ κάθε ἄνθρωπο πού ἐργάζεται τό ἀγαθό τόν συνοδεύει δόξα, τιμή καί εἰρήνη (Ρωμ. 2, 9).

❖ Ὅταν πέση σέ ὀλοκληρωτική κακία ὁ ἄνθρωπος, τότε ἐκπίπτει καί ἐγκαταλείπεται ἀπό τόν Θεό γιά τήν κακή του προαίρεση.

❖ Σκοπός τῆς θείας Πρόνοιας εἶναι νά ἐνοποιῇ, διά μέσου τῆς σωστῆς πίστεως καί τῆς πνευματικῆς ἀγάπης, ἐκείνους πού εἶναι χωρισμένοι ἀπό διάφορους λόγους πλάνης.

❖ Ὅποιος δέν δέχεται τά ὀχληρά, οὔτε ὑποφέρει τά λυπηρά, οὔτε ὑπομένει τά ἐπίπονα, αὐτός βαδίζει μακριά ἀπό τό σκοπό τῆς θείας Πρόνοιας καί τῆς θεϊκῆς ἀγάπης.

❖ Χρεωστοῦμε νά ζητοῦμε μέ ἐμπιστοσύ-

νη ἀπό τόν Θεό νά μᾶς φωτίζη καί ἐνισχύη
στήν τήρηση τῶν ἀγίων Του ἐντολῶν.

❖ Νά δώσουμε τήν καρδιά μας στό Θεό
καί τά χέρια μας στήν ἐργασία. Νά κάνουμε
τήν προσευχή ἔργο μας, καί τό ἔργο μας προ-
σευχή.

❖ Ὁ Θεός ἐπέτρεψε ὁ βίος μας νά εἶναι ἀ-
πό τήν φύση του ἐπίπονος καί κοπιαστικός,
γιά νά μᾶς ἀναγκάζη ἡ θλίψη του νά ἐπιθυμή-
σουμε τά μελλοντικά ἀγαθά.

Γιά νά μή προσκολλώμεθα στήν γῆ καί
ξεχνοῦμε τά μέλλοντα, ἐπέτρεψε ὁ Θεός αὐ-
τόν τόν πρόσκαιρο βίο μας κοπιαστικό.

❖ Ἐάν ἔχουμε τήν ψυχή μας παρασκευα-
σμένη καί καθοπλισμένη μέ θερμή πίστη, ἡ
θλίψη δέν μᾶς βλάπτει. Ὅπως ἀκριβῶς τόν
χρυσό δέν τόν βλάπτει ἡ φωτιά, ἔτσι οὔτε
τόν θερμό στήν πίστη χριστιανό δέν τόν βλά-
πτει ἡ θλίψη· ἀπεναντίας κατεργάζεται ὑπο-
μονή.

❖ Ἐμεῖς τώρα δέν γνωρίζουμε τήν αἰτία
γιά τήν ὁποία ὁ Κύριος μᾶς πλύνει μέ τά νε-
ρά τῶν θλίψεων, ἀλλ' ὅταν δοῦμε τήν λαμ-

πρότητα, πού θά λάβη ἡ ψυχὴ μας ἀπὸ τὰ λυπηρά, θά εὐχαριστοῦμε τὸν φιλόανθρωπο Θεό.

✦ Ἡ ζωὴ μας ἐδῶ στήν γῆ εἶναι δοκιμαστήριο. Ὁ Θεός μᾶς δοκιμάζει καί μέσα ἀπὸ τίς διάφορες θλίψεις μᾶς καταρτίζει.

Ὁ Κύριος στό Εὐαγγέλιό Του μᾶς τονίζει ὅτι μέ τὴν ὑπομονή μας θά σώσουμε τὴν ζωὴ μας, ἀρκεῖ νά μείνουμε σταθεροί μέχρι τέλος.

Οἱ δοκιμασίες μᾶς ὀδηγοῦν στήν ὑπομονή, ἡ ὑπομονὴ στό δοκιμασμένο χαρακτήρα καί ὁ δοκιμασμένος χαρακτήρας στήν ἐλπίδα, ἡ ὁποία δέν ἀπογοητεύει. Γι' αὐτό καί ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν Παῦλος ἔλεγε· χαίρομαι γιὰ τὰ παθήματα καί τίς θλίψεις μου.

✦ Ἡ στενοχώρια ἀποτελεῖ, γιὰ τό πολῦτιμο ἀγαθὸ τῆς υἰγείας μας, μεγάλο κίνδυνο.

Ἡ ζωὴ μας δέν μπορεῖ νά εἶναι χωρὶς σύννεφα, χωρὶς δοκιμασίες καί θλίψεις. Δέν πρέπει νά ξεχνοῦμε ὅτι τό σῶμα μας εἶναι εὐθραστο, ὑπόκειται στή φθορά καί τό περιτριγυρίζουν πολλοὶ κίνδυνοι.

Ὁ πόνος, ἡ θλίψη, ἡ ἀρρώστια καί γενικά οἱ πειρασμοὶ καί δοκιμασίες στήν ζωὴ μας μᾶς συντροφεύουν καί παρά τὴν θέλησή μας. Ἀποτελοῦν γενικό καί καθολικό φαινόμενο

για όλους τούς ανθρώπους, όπου και ἄν ζοῦν.

Ἔχουμε πόνους φυσικούς, ἀρρώστια, φτώχεια κλπ. Ἔχουμε πόνους συναισθηματικούς, θάνατος προσφιλῶν μας προσώπων, διάλυση οἰκογενειῶν, ξεστράτισμα παιδιῶν καί παρόμοια. Ἔχουμε πόνους ἠθικούς, εἶναι αὐτοὺς πού δοκιμάζουν ὅλοι ὅσοι γνωρίζουν μὲν καί ἐπιθυμοῦν τό καλό, ἀλλά τούς νικάει τό κακό. Εἶναι οἱ ἀδικούμενοι ἢ συκοφαντούμενοι. Πίσω ἀπό τίς ποικίλες θλίψεις πού μᾶς βρίσκουν, ἀπό τίς ὁποῖες οἱ περισσότερες εἶναι ἀποτελέσματα ἰδικῶν μας ἐπιλογῶν, σφαλμάτων καί ἁμαρτιῶν, κρύβεται ἡ παιδαγωγική ἐπίσκεψη τοῦ σοφοῦ καί φιλοστόργου Οὐράνιου Πατέρα πού μᾶς καταρτίζει πρὸς σωφρονισμό, διόρθωση καί σωτηρία μας. Ἡ χρησιμότητα καί ἡ σκοπιμότητα τῶν θλίψεων εἶναι μεγάλη καί εὐεργετική, ἀρκεῖ νά πάρουμε σωστή στάση, καί νά μὴ λησμονοῦμε ποτέ πὼς **«ὁ Θεὸς παιδεύει ἐπὶ τό συμφέρον εἰς τό μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ»**.

✦ «Ἔχασα τά πόδια, ἀλλά κέρδισα τὴν ψυχή. Πόσο μεγάλη εἶναι ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ! Χρησιμοποιεῖ καί τά πιά αὐστηρά μέσα γιὰ

τό καλό μας. Ἐγώ ἔδωσα μόνο τά πόδια μου γιά τήν ψυχή. Ποῦ νά ξέρετε πόσο περισσότερο ἀξίζει ἡ ψυχή ἀπό τά πόδια!...».

(Λόγια σοφά καί παρήγορα παραλύτου ἀκρωτηριασθέντος στόν πόλεμο).

❖ Ὁ πόνος μᾶς βοηθεῖ καί μᾶς ὀδηγεῖ νά γυρίσουμε στό δρόμο τοῦ Θεοῦ, στήν μετάνοια καί τήν Ἐκκλησία Του.

❖ Τό σχολεῖο τοῦ πόνου μᾶς ταπεινώνει, μᾶς συμμαζεύει ἀπό ἀνοφελεῖς καί ἁμαρτωλές ἐνασχολήσεις.

Οἱ καρποὶ τῶν θλίψεων

❖ Εἶναι παρατηρημένο ὅτι τά καλύτερα πράγματα στή ζωὴ ἔρχονται μέ πληγώματα.

Τό σιτάρι συνθλίβεται πρὶν γίνῃ ψωμί.

Τό λιβάνι πρέπει νά ριχτῆ στή φωτιά πρὶν ἐλευθερωθῆ ἡ εὐωδία του.

Τό χωράφι πρέπει νά σπάσῃ μέ τό κοφτερό ἄροτρο γιά νά γίνῃ ἔτοιμο νά δεχτῆ τό σπόρο.

Ἡ συντριμμένη καρδιά εἶναι πού εὐχαριστεῖ τό Θεό.

Οἱ γλυκύτερες χαρές στή ζωή εἶναι καρποί θλίψεων. Ἡ ἀνθρώπινη φύση φαίνεται ὅτι ἔχει ἀνάγκη ἀπό παθήματα γιά νά γίνη κατάλληλη καί φέρη εὐλογία στόν κόσμο.

✦ Ὅποιος δέχεται τήν ταλαιπωρία σάν νά εἶναι ἀπό τό χέρι τοῦ Θεοῦ, ὁ σταυρός τῆς ζωῆς μετατρέπεται σέ χαρά σωτηρίας.

✦ Ἡ ταλαιπωρία εἶναι σωτήρια, μόνον ἂν τήν ἀποδέχεται χωρίς μουρμούρα....

Ἡ ἐλπίδα στόν Θεό θά μᾶς σώση

✦ Μόνον ἡ θεία Πρόνοια θά μᾶς σώση καί κανεῖς ἄλλος, ἀρκεῖ νά ἀνανήψουμε, νά μετανοήσουμε, γιά νά ὑπάρξη καί ἐλπίδα σωτηρίας στά ποικίλα ἀδιέξοδά μας. Βρισκόμαστε, ὅπως δείχνουν τά πράγματα, μπροστά σέ πρωτοφανῆ τραγωδία πού ἐτοιμάζουν ἀντίχριστες δυνάμεις ὄχι μόνον γιά τήν Ἑλλάδα, ἀλλά καί γιά τήν Εὐρώπη καί γιά ὅλους τούς λαούς τῆς Γῆς.

❖ Οί ὀρθόδοξοι Χριστιανοί ὀφείλουμε ἰδιαίτερα νά ἀκολουθοῦμε πιστά τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, σέ ὅλη τήν διάρκεια τῆς ζωῆς μας, χωρίς παρεκκλίσεις. «**Ὅ,τι θέλει ὁ Θεός νά τό θέλουμε καί ἐμεῖς, καί ὅ,τι θέλουμε ἐμεῖς νά τό θέλῃ καί ὁ Θεός**».

Τήν ἐλπίδα μας στόν Χριστό καί ὄχι σέ ἀνθρώπους.

❖ Μόνο ἡ ἐλπίδα στό Θεό εἶναι σταθερή καί βεβαία. Ἄς ἐμπιστευθοῦμε στόν Θεό τούς ἑαυτούς μας καί ὅλες τίς ἔγνοιες μας, καί μέ θερμή πίστη στόν Κύριο νά ἐργαζόμαστε τίς ἐντολές Του.

❖ Χωρίς τό θέλημα τοῦ Κυρίου μήτε ἀσθενοῦμε μήτε ἀποθνήσκομε.

❖ Ὅσα καί ἂν πάσχωμε, σέ ὅλα ὁ Χριστός εἶναι ἄριστος ἰατρός τῆς ψυχῆς καί τοῦ σώματος.... Γι' αὐτό μέ ταπείνωση νά στηρίζουμε κάθε ἐλπίδα μας σέ Αὐτόν.

❖ Ἡ πρόνοια καί ἡ φροντίδα τοῦ Θεοῦ εἶναι πάντα ἡ ἴδια, ἡ στάση τοῦ ἀνθρώπου ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ ἀλλάζει.

Ὁ Κύριος (Ματθ. 6, 33), μᾶς διαβεβαιώνει: «**Ζητεῖτε δέ πρῶτον τήν βασιλείαν τοῦ**

**Θεοῦ καί τήν δικαιοσύνην (τήν ἀγιότητα) αὐ-
τοῦ, καί ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν».**

❖ Νά ἔχουμε ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στά χέρια τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεός βλέπει, γνωρίζει καί ἔχει γιά τόν κάθε ἄνθρωπο τήν μέριμνα. **Ἄς ἀφήσουμε τούς ἑαυτούς μας στά χέρια τοῦ Θεοῦ νά μᾶς κυβερνήσει,** καί νά τά ἀντιμετωπίζουμε ὅλα μέ καλούς λογισμούς, γιά νά θησαυρίζουμε καλωσύνη.

❖ Μέ τή θερμή προσευχή, τήν εἰλικρινή ἐξομολόγηση, τήν τακτική μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί τῶν Βίων τῶν Ἁγίων στερεώνεται καί ἐνισχύεται ἡ Χριστιανική ἐλπίδα μέσα στήν ψυχή μας.

❖ Οἱ Ἅγιοι εἶχαν ὅλη τήν ἐλπίδα τους στόν Κύριο καί οὐδέποτε διαψεύσθηκαν. Ἄς εἶναι αὐτό γιά μᾶς παράδειγμα πρὸς μίμηση.

❖ Μή ἀπογοητεύεσαι, ὅσο κι ἂν σέ πολεμοῦν τά πάθη σου καί οἱ ἁμαρτωλοὶ λογισμοί. Βάζε συνεχῶς καινούργια ἀρχή! **Λέγε: «Ζῆ Κύριος, γι' αὐτό καί δέν ἀπελπίζομαι».**

❖ **Γι' αὐτόν πού ἐλπίζει στόν Θεό, δέν ὑπάρχουν ποτέ ἀδιέξοδα.**

✦ Αὐτός πού δέν ἐλπίζει στόν Θεό, ἀναζητᾷ ψεύτικες παρηγοριές σέ θολές φιλοσοφίες, σέ ἁμαρτωλές διασκεδάσεις, στά βλαβερὰ ποτά, ἀκόμα καί στά ναρκωτικά.

✦ **Προσευχὴ χωρὶς ἐλπίδα, εἶναι καράβι χωρὶς πυξίδα.**

✦ Αὐτός, πού ἐργάζεται τίς Ἐντολές τοῦ Κυρίου, ἐλπίζει καί στόν μισθό. Διότι λέγει ὁ Κύριος: **«Ὁ μισθός ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς»** (Ματθ. 5, 12). Μπορεῖ αὐτός νά ἀπευθυνθῆ στόν Χριστό μας καί νά τοῦ πῆ: **«Γένοιτο, Κύριε, τό ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς, καθάπερ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σέ»** (Ψαλμ. 32, 22).

✦ ✦ ✦

✦ Νά μὴν ἐλπίξης τίποτε ἀπὸ κανένα ἄλλον, παρά μονάχα ἀπὸ τὸν Θεό μέ πίστη. Καί ἂν χρειάζεσαι κάτι, παρακάλεσε τὸν Θεό νά ἐκπληρωθῆ ἡ ἀνάγκη σου σύμφωνα μέ τό θέλημά Του. Καί γι' αὐτά πού βρίσκεις, νά εὐχαριστῆς ἀκατάπαυστα τὸν Θεό, ἐπειδὴ Ἐκεῖνος σοῦ τὰ δίνει. Ἐάν πάλι σοῦ λείψῃ κάτι νά κάνῃς πρόθυμα καί ἀτάραχα ὑπομονή, μέ τὴν ἐξῆς σκέψη: **«Εἶμαι ἄξιος πολλῶν θλίψεων γιὰ τίς ἁμαρτίες μου, πλην ὅμως, ἂν θέλῃ ὁ**

Θεός, μπορεί νά μ' ἐλεήσει» καί ὅταν ἔτσι σκέφτεσαι, Αὐτός θά ἐκπληρώσῃ κάθε σου ἀνάγκη, μᾶς συνιστᾷ ὁ Ἄββᾶς Ἡσαΐας.

✦ Ὄταν ὁ ἄνθρωπος δέν πιστεύει στόν Θεό, δέν ἔχει τόν φόβο Του, δέν ἔχει ἐλπίδα, οὔτε χαρά, ἀγνοεῖ τόν σκοπό τῆς ζωῆς του καί πέφτει σέ ὅλα τά κακά.

✦ Εἶναι εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος πού ἐλπίζει στόν Κύριο (Ψαλμ. 33, 9). Μᾶς συμφέρει νά ἐλπίζουμε πάντοτε στόν Θεό (ᾠσηέ 12, 7). Ἐπιρρίπτοντας τήν μέριμνά μας στόν Κύριο δέν θά χάσουμε τό θάρρος μας στίς δυσκολίες καί θλίψεις τῆς ζωῆς. Ὄταν ἐμεῖς ἐπικαλούμεθα τήν βοήθεια τοῦ Θεοῦ καί προσπαθοῦμε νά Τόν εὐαρεστοῦμε μέ τήν τήρηση τῶν ἀγίων Του ἐντολῶν, ποτέ δέν μᾶς ἐγκαταλείπει ἀβοήθητους. Ἡ ἐλπίδα στό Θεό εἶναι ἓνα στήριγμα σταθερό σέ κάθε δοκιμασία· εἶναι μία ἄλλη ἄγκυρα πού μᾶς διασώζει στίς τρικυμίες τῆς ζωῆς καί μᾶς συγκρατεῖ τήν ψυχή ἀπό τό πνευματικό ναυάγιο. Ἄς μή λησμονοῦμε ὅτι **«θέλημα τῶν φοβουμένων Αὐτόν ποιήσει καί τῆς δεήσεως αὐτῶν εισακούσεται καί σώσει αὐτούς»** (Ψαλμ. 144, 19).

✦ Ἡ ἐλπίδα χορηγεῖ εἰρήνη καί χαρά στήν καρδιά. Τό λοιπόν «**ἐαυτούς καί ἀλλήλους καί πᾶσαν τήν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα**», δέεται ἡ Ἐκκλησία μας.

✦ «**Ὁ ἐλπίζων εἰς ἐμέ δέν φοβᾶται οὔτε σέ τούτη οὔτε στήν ἄλλη ζωή**», εἶπε ἡ Παναγία μας στόν προσευχόμενο θερμά π. Ἰσακίμ Σπετσιέρη.

Ἐνισχυτικά καί παρήγορα

✦ Στήν Σοφία Σειράχ (2, 10), διαβάζουμε: Ἐναλογιστεῖτε τίς ἀρχαῖες γενεές καί δέστε ποιός ἐμπιστεύθηκε στόν Κύριο καί ντροπιάστηκε; ἢ ποιός παρέμεινε στόν φόβο Του καί τόν ἐγκατέλειψε; ἢ ποιός τόν ἐπικαλέστηκε καί τόν παρέβλεψε;

✦ Ὁ προφήτης Δαβίδ στόν ψαλμό 33, 9 χαρακτηρίζει μακάριο τόν ἄνθρωπο, ὁ ὅποιος ἔχει τήν ἐλπίδα του στόν Θεό.

Εἴμαστε στά χέρια τοῦ Θεοῦ, γι' αὐτό ἄς ἐπιρρίψουμε στόν Κύριο τήν μέριμνά μας καί αὐτός θά μᾶς διαθρέψει (Ψαλμ. 54, 23). Ἡ

παντοδυναμία του Θεού δεν λιγόστεψε, γι' αυτό όποιος ελπίζει στον Θεάνθρωπο Χριστό δεν αποτυγχάνει ποτέ, ενώ όποιος έχει την ελπίδα του στους ανθρώπους άστοχεύει και απογοητεύεται.

❖ Μας χρειάζεται πίστη στον Θεό και ελπίδα. Σωστά έχει λεχθεί: «**ό,τι και αν χάσης μή φοβηθής, να φοβηθής όταν χάσης την ελπίδα**».

❖ Χρειάζεται, μάς λέγει ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, και θέληση και προσπάθεια, για να προσελκύσουμε τό Θεό... Είναι αδύνατο να μη φθάση στό τέρμα, όποιος μ' όλη την ψυχή του ελπίζει στό Θεό και εισφέρει κάθε τί πού εξαρτάται από τόν εαυτό του.

❖ **Μόνο ή ελπίδα στό Θεό είναι σταθερή και βέβαιη.**

❖ Πρίν από την ελπίδα στό Θεό, χρειάζεται ό κόπος και ό ιδρώτας για τό Θεό στην καλλιέργεια των άρετων.

❖ Όταν λείψη ή ελπίδα ακολουθεί άφανισμός της αγάπης, όταν ανατείλη ή ελπίδα εμφανίζεται ή αγάπη· μέ αυτήν είναι συνδεδεμέ-

νη πόνοι, εἰς αὐτήν κρέμονται κόποι, αὐτήν ὁμως κυκλώνει καί τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

❖ Στόν δίκαιο ἄνθρωπο ἀληθινή βοήθεια εἶναι ὁ Θεός.

❖ Χωρίς τήν ἐλπίδα τῆς αἰώνιας ζωῆς, δέν μπορείς νά ὑπομένης τίς δοκιμασίες πού σοῦ συμβαίνουν.

❖ Ὁ δρόμος τῶν σωζομένων εἶναι χαραγμένος μέ βάσανα καί θλίψεις. Ἄς εἴμεθα θεμελιωμένοι μέ τήν ἐλπίδα ἐπάνω στήν ζωντανή πίστη καί τότε ὅλα ἀντιμετωπίζονται μέ τήν δύναμη τοῦ Θεοῦ, μέ προσευχή, ὑπομονή καί δοξολογικά.

Νά ἔχουμε πίστη στήν μέριμνα τοῦ Θεοῦ, καί νά βαδίζουμε τόν δρόμο τοῦ Σταυροῦ: **«Διά πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τήν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν»** (Πράξ. 14, 22).

❖ **Κατά τόν ἅγιο Χρυσόστομο**, ἡ σωτηρία μας κατορθώνεται ὄχι μόνο μέ τό νά πιστεύουμε, ἀλλά καί μέ τό νά παθαίνουμε τά ἴδια μέ τούς Ἁγίους, καί νά δείχνουμε ὑπομονή.

Ἁγίου ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ τοῦ Ἐγκλείστου

✦ Γι' ὅλα πού μᾶς συμβαίνουν πρέπει νά εὐχαριστοῦμε τόν Θεό· διότι καί τά δυσάρεστα παραχωροῦνται γιά τό καλό μας, γιά τήν ταπεινώση, τήν κάθαρση, τήν σταθερότητα στήν Χριστιανική ζωή καί τήν ἐμπιστοσύνη μας στόν Θεό.

✦ Ἡ υἡγεία καί ἡ ἀρρώστια εἶναι καί τά δύο μέσα σωτηρίας, ἀρκεῖ νά τά ἀξιοποιοῦμε μέ τό πνεῦμα τῆς πίστεως στόν Θεό πού προνοεῖ γιά μᾶς. Τά ἴδια ὅμως γίνονται καί μέσα καταστροφῆς, ὅταν τ' ἀντιμετωπίζουμε μέ λανθασμένη νοοτροπία.

✦ Ὁ Θεός γιά ἓνα μόνο πρᾶγμα ἐνδιαφέρεται, τήν σωτηρία μας... Τίποτε δέν συμβαίνει τυχαῖα, ὅλα ρυθμίζονται ἀπό τήν θεία πρόνοια....

✦ Σ' ἐμᾶς τούς ἁμαρτωλούς οἱ θλίψεις στέλνονται ὡς σωφρονιστικές τιμωρίες καί ὡς ἐρεθίσματα γιά μετάνοια.

Ἁγίου ΜΑΚΑΡΙΟΥ τῆς Ὀπινα (1788-1860)

✦ Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος λέει γιά τόν ἄνθρωπο πού ἐμπιστεύεται τόν ἑαυτό του στήν θεία πρόνοια: «Ἐπ' ἐμέ ἤλπισε, καί ρύσομαι αὐτόν· σκεπάσω αὐτόν, ὅτι ἔγνω τό ὄνομά μου. Κεκράζεται πρός με, καί ἐπακούσομαι αὐτοῦ, μετ' αὐτοῦ εἰμί ἐν θλίψει· ἐξελοῦμαι αὐτόν καί δοξάσω αὐτόν» (Ψαλμ. 90: 14-15). Οἱ θλίψεις καί τά βάσανα ἐδραιώνουν τήν πίστη μέσα μας, καί μᾶς διδάσκουν νά περιφρονοῦμε τόν κόσμον καί τή δόξα του. Πίστευε πάντοτε ὅτι κανένα κακό, καμιά λύπη δέν μπορεῖ νά μᾶς βρεῖ –οὔτε μιά τρίχα δέν μπορεῖ νά πέσει ἀπό τό κεφάλι μας– χωρίς νά τό παραχωρήσει ὁ Θεός. **Τίποτα δέν γίνεται, λέει ὁ ἄββᾶς Δωρόθεος, χωρίς τήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ.**

Καί ὅπου ὑπάρχει ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ, ὅπως δὴποτε αὐτό πού συμβαίνει, ὅσο πικρό κι ἂν εἶναι, θά φέρι ωφέλεια στήν ψυχή. Μή λυπᾶσαι λοιπόν καί μή μικροψυχεῖς γιά τούς πειρασμούς σου. Νά τούς δέχεσαι ἀτάραχα, μέ ταπεινοφροσύνη καί ἐλπίδα στό Θεό. Πί-

στεψέ το: Ποτέ δέν εἶναι δυνατό νά πάρουν τά πράγματα καλύτερη εξέλιξη, παρά μόνο ἔτσι ὅπως τά ἐπιτρέπει ὁ Θεός μέσα στό ἔλεός Του.

Γι' αὐτό δόξασέ Τον γιά ὅλα. Καί μή ρίχνεις τίς εὐθύνες, γιά ὅ,τι σοῦ συμβαίνει, σέ ἄλλους ἀνθρώπους. Ἄν καί ἔχουμε πάντα τήν τάση ν' ἀποδίδουμε τά προβλήματά μας στούς ἄλλους, στήν κακία ἢ τήν ἀνικανότητά τους, στήν πραγματικότητα αὐτοί δέν εἶναι παρά ἐργαλεῖα στά χέρια τοῦ Θεοῦ. Ἐργαλεῖα, πού τά χρησιμοποιεῖ γιά νά οἰκονομήσει τή σωτηρία μας.

Πάρε λοιπόν θάρρος καί προσευχήσου. Προσευχήσου θερμά στόν Κύριο, πού πάντοτε ἐργάζεται γιά τή σωτηρία μας, χρησιμοποιώντας γι' αὐτό τό σκοπό καί τά δύο μέσα: Καί ὅ,τι ἐμεῖς ἀποκαλοῦμε εὐτυχία καί ὅ,τι ἐμεῖς ἀποκαλοῦμε δυστυχία.

Γιά μᾶς, πού σταθερά καί ἀκλόνητα πιστεύουμε στήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ, ἀκόμα καί ἡ χειρότερη ἀναποδιά δέν εἶναι παρά μία κίνηση τοῦ χεριοῦ Ἐκείνου, τοῦ Κυρίου μας, πού δέν κουράζεται ποτέ νά ἐλκύει τόν ἄνθρωπο στό δικό Του δρόμο πρὸς τήν αἰωνιότητα. Καί δέν κουράζεται ποτέ νά δείχνει αὐ-

τό τό δρόμο. Ἀλλά γι' αὐτούς πού δέν ἔχουν τήν πίστη μας, οἱ θλίψεις αὐτοῦ τοῦ κόσμου εἶναι πραγματικά πικρές, πικρότατες. Τούς λείπει, βλέπεις, ἡ ἐλπίδα. Ἡ ἐλπίδα πού, ὅπως εἶπε κάποιος ἅγιος, γεννιέται ἀπό τή γεύση καί τήν ἐμπειρία τῶν δώρων τοῦ Κυρίου. Εἶναι μετά ν' ἀπορεῖ κανεῖς, ὅταν ὁ θάνατος κάποιου ἠγαπημένου τους προσώπου, τούς ἀφήνει ἀπαρηγόρητους καί τούς γεμίζει ἀελπισία;

✦ Ὅλοι οἱ ἅγιοι πέρασαν τήν ζωή τους μέσα στόν πόνο καί τήν θλίψη, στήν στέρση καί τήν ἀσθένεια, στούς διωγμούς καί τά βάσανα. Καί ἐσύ, θέλεις νά ζήσης χωρίς αὐτά τά ψυχοσωτήρια δῶρα; Θέλεις λοιπόν ν' ἀποκοπῆς ἀπό τόν χορό τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ Θεοῦ;

(Ἁγ. Δημήτριος Ροστώφ)

✦ Ἡ παροῦσα ζωή εἶναι ἀγώνας, πόλεμος, θλίψη, στενοχώρια, δοκιμασία, τό στάδιο τῶν ἀγώνων!

(Ἁγιος Χρυσόστομος)

Ἅγ. ΙΩΑΝΝΟΥ Κροστάνδης

❖ Μία ὀρατὴ ἀπόδειξη τῆς πανταχοῦ παρουσίας καὶ τῆς Προνοίας τοῦ Θεοῦ μᾶς δίδεται ἀπὸ τὴν χλωρίδα, τὸν φυτικό κόσμον. Τὰ φυτὰ δίνουν τὸ παρὸν τοῦ παντοῦ τῆς γῆς. Στολίζουν τίς πεδιάδες, ἐμφανίζονται στίς ἀπρόσιτες κορυφές τῶν ψηλῶν βουνῶν, βλασταίνουν στίς ἐρήμους, ἐμφανίζονται ἀκόμη καὶ στὰ βάθη τῶν θαλασσῶν. Καὶ ποιὸς κάνει τὰ φυτὰ νὰ ἀναπτύσσονται καὶ ποιὸς τὰ κοσμεῖ μὲ τὰ χρώματα τῶν λουλουδιῶν; Ὁ Κύριος καὶ Θεὸς μας. Αὐτὸς «ἀμφιέννυσιν αὐτά» μὲ τὴν ἀσύγκριτη ὀμορφία τους. Ἄλλὰ ἂν ὁ Θεὸς μὲ τόση μέριμνα καὶ στοργὴ ντύνη τὰ φυτὰ, εἶναι δυνατό νὰ ἀδιαφορῇ, ἔστω καὶ στιγμιαῖα, γιὰ τὸν ἄνθρωπον, τὴν κορωνίδα τῆς ὀρατῆς κτίσεως; **«Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;»** (Ματθ. στ' 30). Ἄν ὁ Θεὸς, κάθε στιγμὴ, δίνῃ ζωὴ στό χορτάρη καὶ δὲν τὸ ἐγκαταλείπῃ, θά στερῆσῃ ἐμένα ἀπὸ τῆς ζωῆς; Ὁχι. Ἄφοῦ ντύνει καὶ ζω-

ογονεῖ τό χορτάρι, πῶς θ' ἀφήση ἐμένα, τόν ναό τοῦ Ἁγίου τοῦ Πνεύματος, ἄν δέν ἀπομακρυνθῶ μέ τά ἀμαρτήματά μου; Καί αὐτή ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ εἶναι πολύ αἰσθητή στίς καρδιές πού προσεύχονται μέ πίστη.

✦ Ὄταν ἀπό τήν καρδιά βγαίνουν θερμά δάκρυα μετανοίας περί ἀμαρτίας, στήν ψυχή συντελεῖται μία διαδικασία σάν ἐμετός. Στόν ἐμετό ὁ ὀργανισμός ὅλες τίς ἀκαθαρσίες πού ὑπάρχουν μέσα στό στομάχι τίς ἀποβάλλει μέ μία κίνηση. Καί ἡ ψυχή στά δάκρυα μέ μία παρόμοια κίνηση ἀποβάλλει τίς ἀκαθαρσίες ἀπό τήν καρδιά. Γι' αὐτό πάντα, μετά τά δάκρυα ἡ καρδιά αἰσθάνεται ἀνακούφιση...

✦ Ἄν σέ ὅλα ἐμπιστευτεῖς τόν Θεό, ὁ ὁποῖος εἶναι παντοδύναμος βοηθός, τότε, ἀκόμη καί τήν ὥρα τοῦ θανάτου, δέ θά φοβᾶσαι... Αὐτός εἶναι πάνσοφος καί πανάγαθος καί γνωρίζει πῶς νά ὀργανώση καλύτερα τίς περιστάσεις τῆς ζωῆς σου....

✦ Ὅποιος δέν ἐλπίζει στή βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ξεχνάει τήν παντοδυναμία καί τήν εὐσπλαγχνία Του.

Ἅγιου ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ἀγρίδος

✦ Ὁ Χριστιανισμός ἀποτελεῖ τό μέγιστο κάστρο αἰσιοδοξίας καί θεμελιώνεται στήν πίστη, τήν ἐλπίδα καί τήν ἀγάπη. Γιατί αὐτά τά τρία μόνο σώζουν: ἡ πίστη, ἡ ἐλπίδα, ἡ ἀγάπη. Ἡ πίστη, ἡ ἐλπίδα, ἡ ἀγάπη συναποτελοῦν τήν αἰσιοδοξία... Μόνο ἡ αἰσιοδοξία μᾶς σώζει.

Χωρίς τήν αἰσιοδοξία, ὅλοι μας εἴμαστε ἀνάπηροι... Ἡ αἰσιοδοξία εἶναι τό φάρμακο τῆς λύπης καί ἡ πηγή τῆς ἀληθινῆς καί αἰώνιας χαρᾶς... Τό νά εἶναι κανεῖς αἰσιόδοξος, σημαίνει νά ζεῖ καί νά ἐκτιμᾷ δίκαια τό δῶρο τῆς ζωῆς.

✦ Οἱ πραγματικοί δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ εἶναι «λυπούμενοι, ἀεὶ δέ χαίροντες». Αὐτή ἡ χαρά τους μέσα στή θλίψη προέρχεται ἀπό τό ὅτι αἰσθάνονται κοντά τους τόν Θεό, καί ἔτσι παίρνουν παρηγοριά ἀπό Αὐτόν.

✦ Ὁ Θεός μας εἶναι Θεός ἐλέους καί καλοσύνης καί θέλει τήν σωτηρία ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ἀρκεῖ νά ἀπορρίψουν τήν ἀμαρτία μέ τήν μετάνοια καί νά ἀναγνωρίσουν τήν δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ.

Ἄρχιμ. ΤΙΜΟΘΕΟΥ
Παπαμιχαήλ † 1954

❖ Τά κοινωνικά προβλήματα δέν θά λυθοῦν παρά μονάχα ὅταν δημιουργηθοῦν συνειδητοί χριστιανοί στήν κοινωνία. Οἱ συνειδητοί Χριστιανοί εἶναι φορεῖς καί μεταδότες τῆς θείας ζωῆς, γιατί εἶναι συνεχιστές τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ.

❖ Οἱ συνειδητοί χριστιανοί εἶναι τό «**Φῶς τοῦ κόσμου**», τό «**ἄλας τῆς γῆς**», ἢ «**εὐωδία Χριστοῦ**» καί «**ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς**».

❖ Ἐκτός ἀπό τίς ὕλικές ἀνάγκες στούς συνανθρώπους μας ὑπάρχουν καί ἄλλες μεγαλύτερες καί ἐπιτακτικώτερες, πού εἶναι οἱ ἀνάγκες τῆς ψυχῆς, τοῦ πνεύματος. Ὑπάρχει στούς ἀδελφούς μας μεγάλη ἠθική καί πνευματική ἐξαθλίωση. Ἔχουμε καθῆκον νά ἐργασθοῦμε πρῶτα γιά τό πνεῦμα. Νά μῆ ὁ Χριστός στίς ψυχές μας, στά ἄτομα καί στήν κοινωνία. Τότε μαζί μέ τίς πνευματικές, θά θεραπευθοῦν εὐκόλα καί πολλές ὕλικές ἀνάγκες τῶν δυστυχούντων.

❖ Ἄς μάθουμε ν' ἀποσποῦμε τήν καρδιά μας ἀπό τήν ὕλη καί νά τήν φυτεύουμε στό Χριστό.

❖ Ὁ κυριώτερος νόμος, πού διέπει τίς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων μέ τόν Θεό καί μεταξύ τους, δέν εἶναι ἄλλος παρά ὁ νόμος τῆς ἀγάπης. Ἄλλ' ὁ νόμος τῆς ἀγάπης στήν πράξη καί ὄχι στή θεωρία... Τί ὠφελεῖ τό πλούσιο τραπέζι σέ κείνους πού τό βλέπουν χωρίς νά συμμετέχουν;

❖ Καλούμεθα, ἤ ν' ἀγαπήσουμε τόν Θεό γιά νά σταματήσουν τά δεινά μας ἤ νά συνεχίσουμε τήν νερόβραστη θρησκευτικότητά μας καί τά κακά νά συνεχίζονται!

❖ Ἄν ἀγαπᾶμε τόν Χριστό, πρέπει νά ἐργασθοῦμε γιά τήν σωτηρία τῶν ἄλλων. **Ν' ἀγαποῦμε τόν Χριστό καί μέσα στόν Χριστό ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.**

❖ Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς συνιστᾷ νά ἐνδουθεῖται τήν ἀγάπη· «**Ἐνδύσασθε... τήν ἀγάπην, ἣτις ἐστὶ ὁ σύνδεσμος τῆς τελειότητος**» (Κο-λασ. 3, 14).

❖ Ἄν τόν ἀγαποῦμε τόν Χριστό, νά μή τόν λυποῦμε, ἀλλά νά κάνουμε τό θέλημά Του.

✦ Μέ τήν ὑπομονή θά κατακτήσουμε τόν οὐρανό. Γιατί χωρίς ὑπομονή καμμιά ἀρετή δέν μπορεῖ νά ζήση. Εἶναι τό σύμπλεγμα ὄλων τῶν ἀρετῶν. Ὁ Κύριος δύο φορές ἀπαριθμώντας τίς ποικίλες θλίψεις, δυσκολίες καί δοκιμασίες πού θά συναντοῦσαν οἱ μαθηταί Του συνεπλήρωσε: «**Ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται**» (Ματθ. 10, 22 καί 24, 13). Ὅλοι οἱ ἅγιοι πέρασαν ἀπ' αὐτή τή ζωή στήν ἄλλη μέ τήν ὑπομονή. Ὑπομονή στό μαρτύριο. Ὑπομονή στούς διωγμούς. Ὑπομονή στήν ἀναχώρηση, καί τήν ἄσκηση. Ὑπομονή μέσα στόν κόσμο. Εἶναι ἡ ἀρετή ἐκείνη μέ τήν ὁποία κατά ἓνα τρόπο μυστικό παίρνει κανεῖς μέρος στό μαρτύριο σ' ὅποιαδήποτε ἐποχή καί μέ ὅποιεσδήποτε συνθήκες ζῆ.

Ἡ χριστιανική μας ζωή εἶναι ζωή ὑπομονῆς. Καί πρέπει νά ἐξακολουθήση ὡς τέτοια μέχρι τέλους. **Καί μιὰ στιγμή** ἄν παύσουμε νά ἐφαρμόζουμε μέ ὑπομονή τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νά χάσουμε τήν ψυχή μας. Ἡ παροῦσα ζωή εἶναι γιά τόν καθένα μας «**ἐπτὰ ἡμέρες**» καί πρέπει μέ ὑπομονή νά φθάσουμε ὡς τό τελευταῖο λεπτό τῆς τελευταίας ἡμέρας ἐφαρμόζοντας τό θέλημα τοῦ

Κυρίου «**ἡμέραν καί νύχτα**». Ἔτσι θά **κατακτήσουμε** τόν οὐρανό!

✦ Τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ δέν χρειάζεται οὔτε χρόνια οὔτε μέρες γιά νά ἐκδηλωθῇ. Χρειάζεται ἀπλῶς τήν καλή σου διάθεση καί φανερόνεται μέσα σέ μιά μέρα. Τραβήξου μακριά ἀπό τήν κακία, πιάσου ἀπό τήν ἀρετή, πάψε ἀπό τήν ἁμαρτία καί δῶσε τήν ὑπόσχεση ὅτι ἀπό ἐδῶ καί στό ἐξῆς δέν θά ξανακάνης τά ἴδια. Ἐγώ σέ βεβαιῶ καί σοῦ ἐγγυῶμαι, ὅτι ὁ Θεός δέν χρειάζεται καί δέν ζητᾷ τίποτε ἄλλο ἀπό σένα παρά μονάχα αὐτό, διότι εἶναι ἐλεήμων καί φιλόανθρωπος... Ἐπιθυμεῖ νά ξεχύση τό ἔλεός Του, ἀλλά τόν ἐμποδίζουν οἱ ἁμαρτίες μας.

(Ἄγ. Ἰωάν. Χρυσόστομος)

✦ Δέν πρέπει νά λησμονοῦμε τά σωτήρια λόγια τοῦ Εὐαγγελίου· «Ἦλθε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καί σῶσαι τό ἀπολωλός» (Λκ. 19, 10), καί «χαρά γίνεται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπί ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι» (Λκ. 15, 10).

Ἄρχιμ. ΙΩΗΛ Γιαννακοπούλου
† 1966

❖ Μέ τήν χάρη τοῦ Κυρίου πρέπει νά υποτάξουμε τό σῶμα στήν ψυχή, τήν ψυχή στόν Θεό, τήν γλῶσσα στόν νοῦ, τόν νοῦ στόν Θεό....

❖ Ἄρκετοί ἀπό τούς σημερινούς Ἕλληνες ἀγνοοῦν τρία πράγματα: τόν πραγματικό Θεό, τόν πραγματικό ἑαυτό τους καί τήν Μέλλουσα Κρίση.

❖ Τό ἀνώτερο ὅλων δέν εἶναι ἡ υἰεία τοῦ σώματος, ἀλλά πρῶτα ὁ Θεός, ἔπειτα ἡ ψυχή μας καί τρίτον τό σῶμα....

❖ Ὁ κόσμος εἶναι γεμᾶτος ἀπό βάσανα σωματικά καί ψυχικά. Ὅσονδήποτε καί ἄν προχωρήση ἡ ἱατρική, ἀρρώστιες σωματικές θά ὑπάρχουν καί μάλιστα πολλές καί ἀνίατες. Ὅσονδήποτε καί ἄν προοδεύση ὁ πολιτισμός, ψυχικοί πόνοι θά ὑπάρχουν... Ὅπως ὁ χρυσός καί ὁ ἄργυρος καθαρίζονται καί δοκιμάζονται μέ τήν φωτιά, καί τό λιβάνι εὐωδιάζει, ἅμα τεθῆ στά ἀναμμένα κάρβουνα, ἔτσι

καί ὁ χριστιανός γίνεται πολύτιμος καί εὐώδης, ὅταν περάση ἀπό θλίψεις.

Ἐπάρχουν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἐγνώρισαν τόν πραγματικόν Θεόν, τόν Χριστόν, δέν ἐγνώρισαν ὅμως τόν πραγματικόν ἑαυτόν των. Δέν γνωρίζουν τί θά πῆ ἁμαρτία καί τί θά πῆ μετάνοια... **Ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος δέν κατάλαβε τήν ἐνοχή του καί δέν μετενόησε, δέν ἐνόησε τόν ἑαυτό του, καί τόν Θεό του, τήν εὐτυχία του...** Ὅσον αὐστηροί εἴμεθα ἐδῶ ἐμεῖς εἰς τήν ἁμαρτία μας, τόσον ἐπεικῆς θά φανῆ ἐκεῖ τότε ὁ Θεός... Ἄς πιστεύσωμε στόν Χριστό, ἅς συναισθανθοῦμε ἁμαρτία καί μετάνοια, γιά νά ἀποφύγουμε τήν κατάκριση κατά τήν Μέλλουσα Κρίση.

❖ Εἶναι ἀδύνατο νά καταρτισθεῖ ὁ ἄνθρωπος χωρίς θλίψη. Ἡ θλίψη εἶναι ἐκείνη, πού ταπεινώνει τόν ἄνθρωπο, τόν ἀποσπᾷ ἀπό τά ἐγκόσμια, φανερώνει τόν χαρακτήρα του, καθαρίζει τίς ἰδέες του καί τοῦ δίνει μεγαλεῖον ἐφ' ὅσον τήν ὑπομένει....

❖ Οἱ θλίψεις μᾶς βοηθοῦν νά βροῦμε τόν Θεό καί τόν ἑαυτό μας.

Ἐπισημάνσεις ΦΩΤΙΟΥ Κόντογλου

❖ Ὁ σημερινός κόσμος εἶναι σωστό φρενοκομεῖο. Ἡ ἀνθρώπινη φύση ἔχει ἀνάγκη ἀπό φόβο. Ἄμα λείπει ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ καί ἡ συνείδηση βουβαθεῖ ὁ ἄνθρωπος κατακυλᾷ στό χάος.... Ἡ ζωή μας κατήντησε πολυμέριμη, χωρίς καμμιά ἐσωτερική εὐτυχία. Ὅταν ζοῦμε ἐξωτερικά ζοῦμε ψεύτικα. Εὐτυχία εἶναι ἡ εἰρήνη τῆς ψυχῆς καί ὑπάρχει μέσα μας. Ὅποιος ζεῖ ἐσωτερικά ζεῖ ἀληθινά.

Ἄνατριχιάζω συλλογισμένος τήν ἀνεμοζάλη πού τήν λένε ζωή οἱ ὅμοιοί μου, κοινωνική ζωή, ζούγκλα γεμάτη σκορπιούς, φίδια καί λύκους. Ἄναπαύουμε μοναχά μέ δύο - τρεῖς ἀνθρώπους ἀπλούς καί καλοκάγαθους πού ἔχουνε ἀγάπη μέσα τους καί εἰρήνη στήν καρδιά τους. Δέν θέλω μήτε θαυμασμούς, μήτε δόξες, μηδέ ἄλλες τέτοιες συμφορές....

❖ Κατάρτα εἶναι ἡ δίψα πού ἔχουνε οἱ ἄνθρωποι νά κατασταθοῦνε ζακουσμένοι, νά τούς δοξάζει ὁ κόσμος, καί νά βασανίζονται μέσα στήν ματαιότητα....

❖ Όπου δέν υπάρχει ταπεινώση, δέν υπάρχει ἀγάπη. Μέσα μας εἶναι ὁ οὐρανός ἀρκεῖ νά εἶναι καθαρή ἡ καρδιά μας. Ἄν εἰρηνεύσουμε μέ τόν ἑαυτόν μας θά εἰρηνεύσει καί ὁ οὐρανός κι ἡ γῆ. Ἡ ἀληθινή χαρά θά μᾶς ἔλθει ἀπό τά λυπηρά πού ἀποφεύγουμε.

❖ Ἡ ἠθική, ἔλεγε ὁ σοφός Φώτης Κόντογλου, εἶναι ἐκείνη πού σηκώνει τόν ἄνθρωπο ἀπάνω ἀπό τό κτήνος καί τόν ντύνει μέ κάθε εὐγένεια, μέ κάθε ὑψηλό καί σοβαρό αἶσθημα, τήν φρονιμάδα, σεμνότητα, γενναιότητα τῆς καρδιάς, καί εὐγένεια τῆς ψυχῆς....

❖ Ἡ παραζάλη γίνεται μέρα μέ τή μέρα χειρότερη. Ὁ πόθος τῆς ἀπόλαυσης ἔγινε μίαν ἄγρια τρέλλα στούς ἀνθρώπους... Ὁ μαμωνᾶς σκέπασε μέ τίς σκοτεινές φτεροῦγες του τόν κόσμο, καί τόν κουνᾶ σάν νᾶναι κανένα κόσκινο... Ὁ Θεός λείπει ἀπό τόν κόσμο. Πουθενά δέν γίνεται τό θέλημά Του....

❖ Ἐάν ὁ ἄνθρωπος ἀπελπισθεῖ ἀπό κάθε ἄλλη βοήθεια καί δέσει σφιχτά τήν ἐλπίδα του στόν Θεό μοναχά, καί ταπεινωθεῖ, τότε θά νοιώσει νά τόν σκεπάζει ἡ θεϊκή εὐσπλαγχία καί νά τοῦ δίνει δύναμη....

Γέροντος ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ † 1991

❖ Ὁ Θεός φροντίζει ἀκόμη καί γιά τίς πιό μικρές λεπτομέρειες τῆς ζωῆς μας. Δέν ἀδιαφορεῖ γιά μᾶς, δέν εἴμαστε μόνοι στόν κόσμο.

❖ Ὁ Θεός μᾶς ἀγαπάει πολύ, μᾶς ἔχει στό νοῦ Του κάθε στιγμή καί μᾶς προστατεύει. Πρέπει νά τό καταλάβουμε αὐτό καί νά μή φοβούμαστε τίποτε.

❖ Νά ζητᾶμε νά γίνει τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Αὐτό εἶναι τό πιό συμφέρον, τό πιό ἀσφαλές γιά μᾶς καί γιά ὅσους προσευχόμαστε. Ὁ Χριστός θά μᾶς τά δώσει ὅλα πλούσια. Ὄταν ὑπάρχει ἔστω καί λίγος ἐγωισμός, δέν γίνεται τίποτα.

❖ Ἡ στενοχώρια δείχνει ὅτι δέν ἐμπιστευόμαστε τῆ ζωῆ μας στόν Χριστό.

❖ Ὄταν ὁ ἄνθρωπος ζεῖ χωρίς Θεό, χωρίς γαλήνη, χωρίς ἐμπιστοσύνη, ἀλλά μέ ἄγχος, ἀγωνία, κατάθλιψη, ἀπελπισία, ἀποκτάει ἀσθένειες σωματικές καί ψυχικές. Ἡ ψυχασθένεια, ἡ νευρασθένεια, ὁ διχασμός εἶναι δαιμονικές καταστάσεις....

Τό ἄγχος καταπολεμεῖται μέ τήν ἐμπιστοσύνη στήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ καί τόν καλόν ἀγῶνα.

✦ Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ βρίσκεται ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει ἀληθινή ταπείνωση, ἡ θεία ταπείνωση, ἡ τέλεια ἐμπιστοσύνη στόν Θεό. Ἡ ἐξάρτηση ἀπό Ἐκεῖνον.

✦ Ὅλες σχεδόν οἱ ἀρρώστιες προέρχονται ἀπό ἔλλειψη ἐμπιστοσύνης στόν Θεό καί αὐτό δημιουργεῖ ἄγχος. Τό ἄγχος τό δημιουργεῖ ἡ κατάργηση τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος. Ἄν δέν ἔχετε ἔρωτα γιά τόν Χριστό, ἄν δέν ἀσχολεῖσθε μέ ἅγια πράγματα, σίγουρα θά γεμίσετε μέ μελαγχολία καί κακό.

✦ Τό πᾶν εἶναι νά ἀγαπήση ὁ ἄνθρωπος τόν Χριστό καί ὅλα τά ἄλλα προβλήματα τακτοποιοῦνται.

✦ Ὁ Θεός μᾶς δίνει τή χάρις του, ὅταν ἐμεῖς εἴμαστε ταπεινοί.

✦ Ὅταν ἔλθῃ ὁ Χριστός στόν ἄνθρωπο, ὅταν ἔλθῃ στήν ψυχή μας, ἡ ψυχή γίνεται ἀλλοιωῶς. Ζῆ παντοῦ.... **Σύν Χριστῷ πανταχοῦ, φόβος οὐδαμοῦ.**

✦ ✦ ✦

Γέροντος ΠΑΪΣΙΟΥ † 1994

❖ Πίστις δέν σημαίνει, πάντοτε, βεβαιότητα γιά τή θεραπεία, ἀλλά σημαίνει πρωτίτως ἐμπιστοσύνη στήν ἀγάπη Τοῦ Θεοῦ.

❖ Ἡ Θεία πρόνοια εἶναι ἀνεξιχνίαστη καί ἀνεξερεύνητη, στοχεύει στή σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καί τήν αἰώνια ζωή.

❖ Δέν πρέπει συνέχεια νά μεριμνοῦμε γιά τά «βιοτικά» πράγματα, γιατί ὁ Θεός προνοεῖ ἔτσι ὥστε νά μᾶς δίνει αὐτό πού ποθοῦμε, πολλές φορές πρὶν κἄν τό ζητήσουμε, ἀρκεῖ τό μυαλό μας νά βρίσκεται σέ Αὐτόν καί νά προσευχόμαστε.

❖ Ὅταν συμβαίνει κάτι ἄσχημο σέ κάποιον, εἶναι παραχώρηση ἀπό τό Θεό καί ὄχι σταλμένο ἀπό Αὐτόν, ἔτσι ὥστε νά ἐκπαιδεύσει τούς ἀνθρώπους ἔνεκα τῆς οἰκονομίας Του.

❖ Τίποτα δέν γίνεται χωρίς τήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ, καί ὅπου ὑπάρχει ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ, σίγουρα αὐτό πού συμβαίνει, ὅσο πικρό κι ἂν εἶναι, θά φέρει ὠφέλεια στήν ψυ-

χή. Ὁ Θεός βοηθάει καί δέν ἀδικεῖ! Βλέπει πιά πέρα καί τόν ἐνδιαφέρει, σάν καλός πατέρας, νά μᾶς ἔχει κοντά του στόν παράδεισο. Γι' αὐτό δίνει δοκιμασίες σ' αὐτή τή ζωή.

❖ Ὅποιος παρακολουθεῖ τίς ἐδεργεσίες τοῦ Θεοῦ, μαθαίνει νά ἐξαρτᾶ τόν ἑαυτό του ἀπό τήν Θεία πρόνοια. Νιώθει μετά σάν τό μωρό στήν κούνια, πού, ἂν τό ἀφήσει γιά λίγο ἢ μητέρα του, ἀρχίζει νά κλαίει, μέχρι νά τρέξει πάλι κοντά του.

❖ Νά μήν κάνεις δουλειά, χωρίς νά ἐμπιστεύεσαι στόν Θεό, γιατί μετά ἀγωνιᾶς καί κουράζεις τό μυαλό καί νοιώθεις ἄσχημα ψυχικά.

❖ Ὁ διάβολος κυβερνᾷ αὐτούς πού ἔχουν κοσμικό φρόνημα.

❖ Ὅσοι ζοῦν κοσμική ζωή, ἀποταμιεύουν ἄγχος.

❖ Μέ τήν πίστη στό Θεό ὅλα τά προβλήματατά σας θά λύνονται. Χωρίς πίστη ὅλο δυσκολίες θά παρουσιάζονται καί πολλοί θά ὀδηγοῦνται στήν αὐτοκτονία.

Πατρός ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ Θεοδωροπούλου † 1989

❖ Γιατί ὁ Θεός ἐπιτρέπει νά ὑποφέρουν ἀπό φρικτές ἀρρώστιες δίκαιοι καί ἐνάρετοι ἄνθρωποι; Ὁ Γέροντας Ἐπιφάνιος ἀπαντοῦσε σχετικά: «Γιά νά καθαριστοῦν καί ἀπό τὰ ἐλάχιστα ἴχνη τῶν παθῶν τους, καί γιά νά πάρουν μεγαλύτερο στεφάνι στόν οὐρανό. Ἐξ ἄλλου, ἀφοῦ στόν Υἱό του τόν ἀγαπητό ἐπέτρεψε νά ὑποφέρει καί νά πεθάνει ἐπί τοῦ σταυροῦ, τί νά ποῦμε γιά τούς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι, ὅσο ἅγιοι κι ἄν εἶναι, ἔχουν ρύπους καί κηλίδες ἀπό ἁμαρτίες;». Ὁ Γέροντας ἔλεγε καί κάτι ἄλλο σημαντικό, τό ὁποῖο εἶναι χρήσιμο γιά ὅλους: «Ἡ θλίψη μᾶς καθιστᾷ καθαρούς. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ πραγματικός μέσα στή θλίψη. Μέσα στή χαρά ἀλλοιώνεται, γίνεται ἄλλος. Μέσα στή θλίψη γίνεται αὐτός πού πράγματι εἶναι. Καί κατ' ἐξοχήν πλησιάζει τόν Θεό. Νιώθει τήν ἀδυναμία του... Μέσα στόν πόνο καί στή θλίψη νιώθει ὅτι εἶναι ἕνα ἀσήμαντο μυρμηγκάκι μέσα στό σύμπαν... Ὅλοι ὅσοι ἔχουμε περάσει πόνους,

εἴτε ψυχικούς εἴτε σωματικούς, ξέρομε ὅτι ποτέ δέν κάναμε τόση προσευχή καί σέ ποιότητα καί σέ ἔκταση, ὅση κάναμε, ὅταν εἴμαστε στό κρεβάτι τοῦ πόνου ἢ ὅταν κάποια βαριά ψυχική θλίψη μᾶς δοκιμάζει. Ἐνῶ ὅταν τά ἔχομε ὅλα, ξεχνᾶμε καί τήν προσευχή καί τή νηστεία καί πάρα πολλά πράγματα. Γι' αὐτό ὁ Θεός ἐπιτρέπει τόν πόνο».

✦ Ὅσο κι' ἄν φαίνεται αὐτή ἡ δοκιμασία στά μάτια τῶν ἀνθρώπων ὡς ἀδικία ἢ συμφορά, εἶναι τό ἀποκορύφωμα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Διότι ἔτσι μᾶς ἀσφαλίζει κατά ἕνα τρόπο. Νά τήν βλέπουμε μέ τά μάτια τοῦ Θεοῦ, καί ὄχι τῶν ἀνθρώπων. Ἄς ἐκμεταλλευθοῦμε τήν εὐκαιρία νά προσεγγίσουμε περισσότερο τό Θεό.

Ὁ Θεός μᾶς συμπεριφέρεται ὅπως καί στόν Υἱό του. Δέν μπορεῖ σέ μᾶς νά συμπεριφερθεῖ καλύτερα. Στόν Υἱό του ἐπέτρεψε θλίψεις, τλαιπωρίες, σταυρό. Ὅχι δόξες καί τιμές. Ἄν εἴμαστε παιδιά του, θά περάσουμε κι ἐμεῖς τά ἴδια. Ἄς ρίξουμε μιὰ ματιά στούς Ἀγίους μας. Κανείς δέν ἔζησε μέ ἀνέσεις καί ἀπολαύσεις. Πέρασαν θλίψεις καί δοκιμασίες. Πολλάκις ἐκούσιες, νηστεῖες, ἀγρυπνίες, στε-

ρήσεις, άσκηση. Έμεις αυτές τις αποφεύγουμε. Άς υπομείνουμε τουλάχιστον όσα επιτρέπει ο Θεός.

✦ Άφησε τό Θεό νά κατευθύνη τά βήματά σου. Όταν ο άνθρωπος επιθυμεί νά κάνει τό θέλημα του Θεού, Αυτός βρίσκει τρόπους νά του τό δείξει. Ο Θεός δέν μάς έχει ανάγκη. Αυτός φροντίζει τήν Έκκλησία Του και μπορεί και από τίς πέτρες νά βγάλει ανθρώπους για νά οδηγήσουν τό λαό Του.

✦ Ο πόνος ταπεινώνει τόν άνθρωπο και όσο αυτός ταπεινώνεται, τόσο πλησιάζει τόν Θεό.

✦ Όταν κάνουμε κακή χρήση τής έλευθερίας, μάς δίδει (ο Θεός) ένα κατακέφαλο για νά συνέλθουμε... Άν δέν συνέλθουμε, «άξια ών επράξαμεν θά απολάβωμεν» κατά τήν ήμέρα τής Κρίσεως.

✦ Όσο υπάρχει άμαρτία, θά υπάρχει και πόλεμος. Όσο υπάρχει πλεονεξία και κακία, θά υπάρχει και πόλεμος. Τό μεγαλύτερο και τό φρικιαστικότερο κατεστημένο είναι ή άμαρτία.

Γέροντος ΓΕΡΜΑΝΟΥ
Σταυροβουνιώτου, † 1982

❖ Γι' αυτόν, πού ἐλπίζει στόν Θεό, δέν ὑπάρχουν ποτέ ἀδιέξοδα.

❖ Ὃπου ὑπάρχει μετάνοια, ἐκεῖ ὑπάρχει καί τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ καί ἐλπίδα σωτηρίας. Στήν ἀμετανοησία ὑπάρχει σκλήρυση τῆς καρδιάς καί δρόμος ἀπωλείας. Δυστυχῶς ὁ κόσμος δέν ἔχει ἀληθινή μετάνοια. Γι' αὐτό βαδίζει πρὸς τήν καταστροφή.

❖ Γιά νά ὠφελῆσαι ἀπό τίς ἀναποδιές, πού σοῦ συμβαίνουν, νά λέγῃς· «Ὁ Θεός ἔπε-
τρεψε νά ἔλθουν ἔτσι τά πράγματα γιά τό κα-
λό μου, γιά τή σωτηρία μου».

❖ Μή λυπᾶσαι γιά ὅσα ὑποφέρεις χάριν τοῦ Χριστοῦ. Ὅ,τι χάσης σ' αὐτό τόν κόσμο γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, θά ἀπολαύσης αἰώνια στήν ἄλλη ζωή!

❖ Οἱ ἀρρώστιες, πού σοῦ συμβαίνουν, στά χέρια τῆς Θείας Πρόνοιας εἶναι φάρμακα, πού θεραπεύουν τήν ψυχή σου ἀπό τά πά-

θη, τίς κακίες, τήν ἁμαρτία. Μιά ἄρρώστια δέξου την καί σάν μία εὐκαιρία γιά προσευχή καί μετάνοια. Τώρα, πού ὑποφέρεις ἀπό τήν ἄρρώστιά σου, εἶναι δυσκολώτερο νά ἁμαρτήσης. Τώρα δέν ἱκανοποιεῖς τά πάθη, ὅπως συνέβαινε, ὅταν ἦσουν ὑγιής. Δές τή δοκιμασία σου σάν τή «στενήν πύλην καί τεθλιμμένην ὁδόν» (πρβλ. Ματθ. 7, 14), πού ὁδηγεῖ στήν αἰώνια ζωή. Δοξολόγησε τόν Θεό, πού, μέ τήν Πρόνοια τῆς ἀγάπης Του, ἐπέτρεψε αὐτή τήν προσωρινή ταλαιπωρία, γιά νά σοῦ ἀνοίξη τόν δρόμο πρὸς τήν αἰωνιότητα.

✦ «Οἱ θλίψεις, οἱ δοκιμασίες καί τά βάσανα εἶναι τά μέσα πού χρησιμοποιεῖ ὁ Θεός γιά νά ὀριμάσει ὁ ἄνθρωπος. Ὅλα τά ὀδυνηρά, πού ἐπιτρέπει στή ζωή μας ὁ Θεός, εἶναι φάρμακα πού θεραπεύουν τήν ἀσθενοῦσα φύση τοῦ ἀνθρώπου», διδάσκει ὁ ἀείμνηστος π. Εὐέλθων Χαραλάμπος † 2011.

✦ «Γνώριζε ὅτι εἶμαι ἡ ταμιοῦχος τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος τοῦ Υἱοῦ μου», πληροφόρησε ἡ Παναγία μας, προσευχόμενο ἀσκητῆ τῶν ἡμερῶν μας.

Ὁ θησαυρός τοῦ χρόνου

❖ Γιά ἓνα λεπτό μπορεῖ νά σωθοῦμε ἢ νά χαθοῦμε. Ἡ σωστή ἀξιοποίηση ἑνός λεπτοῦ ζυγίζει αἰωνιότητα.

Ἡ σπατάλη τοῦ πλούτου ἐπανορθώνεται, τῆς ὑγείας σπανίως, τοῦ χρόνου οὐδέποτε.

Ὁ χρόνος εἶναι χρῆμα πού ἀγοράζει κανεῖς ἢ τήν αἰώνια ζωή ἢ τήν αἰώνια κόλαση.

Θησαυρός ἀνεκτίμητος εἶναι ἡ Ὁρθόδοξος πίστις, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ προϋπόθεση γιά τόν ἁγιασμό μας καί τήν σωτηρία τῆς ψυχῆς μας.

Θησαυρός ἀτίμητος εἶναι ἡ ἀθάνατη ψυχή μας, πού δέν ζυγίζεται μέ κανένα ἐπίγειο θησαυρό.

Θησαυρός πολύτιμος εἶναι καί ὁ χρόνος μας. Θησαυρός ἀπό τόν ὁποῖον ἐξαρτᾶται ἡ ἐπιτυχία ἢ ἡ ἀποτυχία στή ζωή τοῦ κάθε ἀνθρώπου.

Πατρός ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Μυτιληναίου † 2006

❖ Οἱ θλίψεις πού θά ἐπιφέρει ὁ Ἄντίχριστος θά κορυφωθοῦν γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους, ἰδιαιτέρως γιά τούς Χριστιανούς!

❖ Ὁ Μασονισμός, ἀγαπητοί μου, δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά ἡ σφραγίδα τοῦ Διαβόλου ἐπάνω στά μέτωπα τῶν ἀνθρώπων, τόσο διότι ὁμολογοῦν τόν Μ.Α.Τ.Σ., τόν Μεγάλο Ἀρχιτέκτονα τοῦ Σύμπαντος, ὅσο καί διότι οἱ ἀνθρώποι πού μυοῦνται στόν Τεκτονισμό συμμετέχουν σέ τελετουργίες, καί ἔτσι παίρνουν τήν σφραγίδα τοῦ Διαβόλου!

❖ Ὁ Ἄντίχριστος θά εἶναι ἓνας ἀνθρώπος πού θά κυβερνᾷ ὁλόκληρη τή γῆ μας... Θά εἶναι ἓνας καταπληκτικός ἀνθρώπος! Ἀκοῦστε: Θά εἶναι φιλόανθρώπος, ἔξυπνος, θά ἐνώσει ὅλη τή γῆ κάτω ἀπό μία κυβέρνησι μόνου, καί ἔτσι δέν θά ὑπάρχουν πόλεμοι... Γι' αὐτό δέν θά μπορέσουν νά διακρίνουν οἱ ἀνθρώποι ὅτι αὐτός εἶναι ὁ Ἄντίχριστος. Ὅταν θά ἐδραιωθεῖ, στά τριάμισι χρόνια, τότε θά δεῖξει τόν

πραγματικό του εαυτού. Θά εἶναι ὁ διαβολεμένος ἄνθρωπος, τό ἑκατό τοῖς ἑκατό ὄργανο τοῦ Διαβόλου!... Οἱ πιστοί, πού θά ἔχουν τό πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, θά μποροῦν νά ἀναγνωρίζουν τόν Ἀντίχριστο....

✦ Κατά τίς τελευταῖες ἡμέρες ὁ Ἀντίχριστος θά θλίβει τούς ἀμφιρρέποντες Χριστιανούς, πού θά πηγαίνουν μιά ἀπό ἐδῶ καί μιά ἀπό ἐκεῖ, ἐπί «σαράντα δύο μῆνες», δηλαδή τριάμισι χρόνια. Φυσικά θά θλίβει καί τούς ἀληθινούς Χριστιανούς. Ἡ διαφορά εἶναι ὅτι οἱ πιστοί θά μένουν πιστοί, διότι θά ἔχουν τήν Θεία προστασία, ἐνῶ αὐτοί, οἱ ἀμφιρρέποντες Χριστιανοί, θά πέφτουν σ' αὐτές τίς ἀπαιτήσεις τοῦ Ἀντιχρίστου....

Πάρα πολλοί Χριστιανοί μας ζοῦν κάποια μυστηριακή ζωή, κάποτε καί πυκνή μυστηριακή ζωή –καλῶς ἢ κακῶς δέν ξέρω. Ἀλλά αὐτοί οἱ Χριστιανοί ἔχουν κοσμικό φρόνημα. Αὐτοί πού ἔχουν κοσμικό φρόνημα ὅπωςδήποτε δέν θά σωθοῦν. Ὡστε λοιπόν ἐκεῖνοι οἱ Χριστιανοί πού ἔχουν τό κοσμικό φρόνημα, αὐτοί θά εἶναι ἐκεῖνοι πού θά πλανηθοῦν....

✦ Ὁ Χριστός δέν ἀφήνει ἀκόμη τόν Ἀντίχριστο νά φανεῖ τόν ἐμποδίζει. Θά ἔρθει ὁ

μως κάποια στιγμή, έξ αιτίας τῆς ἀμετανοησίας τῶν ἀνθρώπων, ὅταν δηλαδή θά ἔχει πληθυνθεῖ ἡ ἁμαρτία σέ ὑπερθετικό βαθμό, πού πιά θά εἶμαστε *Σόδομα καί Γόμορρα*. Τότε θά ἀρθεῖ ἡ προστασία τοῦ Χριστοῦ, καί ἀμέσως μετά θά ἐμφανισθεῖ ὁ Ἀντίχριστος. Σᾶς εἶπα *θά γίνουμε Σόδομα...* Καί γινόμαστε *Σόδομα!* Γινόμαστε!....

Ἐπάνω σ' αὐτό στηρίζεται, φαίνεται, καί ὁ Ἅγιος Ἰερώνυμος, ὁ ὁποῖος λέει τά ἑξῆς: *«Ὅταν ἡ ὁμοφυλοφιλία πληθυνθεῖ καθ' ὑπερβολήν καί ξεχυθεῖ στούς δρόμους χωρίς ντροπή – ὅπως τότε στά Σόδομα, πού σημειώνει ὁ ἱερός συγγραφέας τῆς Γενέσεως «ἀπό μικροῦ ἕως μεγάλου» (Γέν. 19, 10)– τότε θά γίνει ἡ Δευτέρα τοῦ Χριστοῦ Παρουσία»*. Τότε. Δηλαδή σημαίνει ὅτι θά ἀρθεῖ, θά παρθεῖ δηλαδή, ἡ πρόνοια τοῦ Χριστοῦ γιά τόν κόσμο, θά ἔλθει ὁ Ἀντίχριστος, θά δράσει αὐτά τά *«τριάμισι χρόνια»*, καί εὐθύς μετά θά ἐπέμβει ὁ Χριστός, ὁ Ὅποιος θά ἐξοντώσει τόν Ἀντίχριστο, καί ἐν συνεχείᾳ θά ἔλθει ἡ Δευτέρα Παρουσία Του...

✦ Καί νά φαντασθεῖτε, ἀγαπητοί μου, ὅτι ὁ Ἀντίχριστος θά ἐμφανισθεῖ ἅγιος... ἀρνίον,

ἄκακος! Θά ἐμφανισθεῖ φιλόανθρωπος! Ὅταν θ' ἀναλάβει τήν ἐξουσία, θά πεῖ: «*Νά δώσουμε ψωμί στούς φτωχούς. Νά μὴν ὑπάρχει φτωχός στὸν κόσμον!*»! Θά κάνει θαύματα, θά θεραπεύει τοὺς ἀρρώστους! Θά ἐλεγε κανεὶς: «*Ἔ, τί ἄλλο ὑπολείπεται ἐπὶ τέλους; Τί ἄλλο ὑπολείπεται; Αὐτός εἶναι ὁ Μεσσίας!*». Καί θά προσκυνήσουν τὸ «θηρίον», τὸν ἀπατεώνα, τὸν ἐξολοθρευτὴ τῶν ψυχῶν!

Γι' αὐτὸ λοιπόν, πρῶτα ἡ Ἁγία Γραφή, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καθὼς καὶ οἱ Πατέρες, φρόντισαν νά ἐπισημάνουν, νά ἀναλύσουν καὶ νά μᾶς δώσουν τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Ἀντιχρίστου, γιὰ νά μποροῦμε νά τὸν ξεχωρίσουμε. Εἶναι μεγάλο πρᾶγμα. Εἶναι ἀναγκαιότατο....

✦ Πάρτε τὴν περίπτωση τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, αὐτοῦ πού χαλκεύθηκε στὸ *Παγκόσμιο Συμβούλιο τῶν Ἐκκλησιῶν*. Τί νομίζετε ὅτι εἶναι αὐτό, ἀγαπητοί μου; Ἕνας δούρειος ἵππος εἶναι. Ναι, ἕνας δούρειος ἵππος! *Ὁ Οἰκουμενισμὸς εἶναι ἕνας δούρειος ἵππος, ὁ ὁποῖος κουβαλᾷ τὸν Ἀντίχριστο*. Ναι, ναι!... Καί ὅμως τὸ σύνθημα, παρακαλῶ, τοῦ Οἰκουμενισμοῦ εἶναι: *Ἀγάπη! Ἀγάπη!*... Καί ὑπηρετήσαν αὐτὸ τὸ σχῆμα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ,

καί τό ὑπηρετοῦν αὐτή τήν στιγμή, καί Ὁρθόδοξοι κληρικοί, ἀνωτάτων μάλιστα βαθμῶν! Δυστύχημα!

Ὁ μακαριστός πατήρ Ἰουστίνος Πόποβιτς ἔλεγε ὅτι ὁ Οἰκουμενισμός δέν εἶναι μία αἵρεση, ἀλλά εἶναι παναίρεση, δηλαδή ἔχει μέσα ὅλες τίς αἵρέσεις! **Στήν πραγματικότητα εἶναι μία κατάργηση τοῦ Χριστιανισμοῦ.** Καί ὅμως, ἐμφανίζεται ἐν ὀνόματι τῆς ἀγάπης! Καί ὅταν κανεῖς στραφεῖ ἐναντίον τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, τοῦ λένε: «*Στρέφου ἐναντίον τῆς ἀγάπης. Εἶσαι κήρυκας τοῦ μίσους!*». «*Κήρυκας τοῦ μίσους!*»!...

Γι' αὐτό λοιπόν, ἀγαπητοί μου, κάτω ἀπό αὐτούς τοὺς δούρειους ἵππους πρέπει νά ξεχωρίζουμε τόν Ἀντίχριστο. Εἶναι ἀνάγκη, προσέξτε το!...

❖ Πῶς θά τοὺς νικήσει ὁ Ἀντίχριστος τοὺς Χριστιανούς; Ἔχει μία πολύ ὡραία καί σύντομη φράση ὁ Ἄνθιμος Ἱεροσολύμων· δύο λεξοῦλες εἶναι: «*δυνάμει κοσμικῇ*», μέ *κοσμική δύναμη* θά τοὺς νικήσει. «*Δυνάμει κοσμικῇ*»!

Ὅταν θά φύγετε γιά τό σπίτι σας, εὐχομαι νά τά θυμᾶστε ὅλα. Ἐάν δέν καταφέρετε νά

τά θυμᾶστε ὅλα, σᾶς παρακαλῶ νά θυμᾶστε τουλάχιστον αὐτές τίς δύο λέξεις ὅτι ὁ Ἄντίχριστος θά νικήσει τοὺς «ἀγίους» τοῦ Θεοῦ «δυνάμει κοσμικῇ». Ξέρετε τί σημαίνει αὐτό; Σημαίνει ὅτι ὁ Ἄντίχριστος θά κρατάει στά χέρια του ὅλη τήν κοσμική δύναμη. Ὅλη τήν κοσμική δύναμη! Οἱ ἀρχές καί οἱ ἐξουσίες θά εἶναι στά χέρια του. Ὁ δικαστικός κόσμος, οἱ τράπεζες, οἱ ἄρχοντες, οἱ στρατιωτικοί, οἱ πάντες, θά εἶναι στά χέρια του! Θά κρατάει κάθε κοσμική ἐξουσία!

Ἄλλά αὐτό ἤδη τό βλέπουμε νά γίνεται καί νά πραγματώνεται. Ἔχετε προσέξει – ἂν μπορούμε αὐτό νά τό καταλαβαίνουμε – ὅτι μέσα στήν Ἱστορία, στίς ἡμέρες μας, γίνεται μία προσπάθεια νά περιέλθει στά χέρια ὀλίγων κάθε ἐξουσία; Στήν ἀρχή οἰκονομική ἐξουσία, «νά ἔχουμε τό χρήμα», καί μετά «θ' ἀρχίσουμε νά ἔχουμε καί τίς ἄλλες ἐξουσίες». Καί δέν εἶναι κρυφό· καί σ' αὐτόν τόν Ο.Η.Ε. ἀκόμη διακηρύχθηκε ὅτι αὐτά τά χέρια πού μαζεύουν τίς ἐξουσίες ὅλων τῶν λαῶν τῆς γῆς εἶναι οἱ Σιωνιστές! Αὐτοί μαζεύουν κάθε ἐξουσία σιγά-σιγά, μέ ὑπομονή· μακροπρόθεσμα σχέδια! Δέν βιάζονται. Κινούνται κατά ἕναν καταπληκτικό τρόπο. Τό

θέμα είναι ότι ο Σιωνισμός είναι ο κατ' ἐξοχήν πρόδρομος τοῦ Ἀντιχρίστου. Θά λέγαμε ὅτι μέ τήν εὐρεία ἔννοια εἶναι ὁ «ψευδοπροφήτης». Καί λέω μέ τήν εὐρεία ἔννοια, διότι ὁ «ψευδοπροφήτης» θά εἶναι ἕνα συγκεκριμένο πρόσωπο, καί ὄχι κίνημα, ὅπως ὁ Σιωνισμός. Ὁ Σιωνισμός θά φέρει τόν Ἀντίχριστο, διότι ὁ Ἀντίχριστος θά εἶναι Ἑβραῖος....

✦ Τό πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι αὐτό πού λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, καί νά τό θυμόμαστε ἀγαπητοί μου: *«πάντες οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται»* (Β΄ Τιμ. 3, 12). Θέλεις νά ζήσεις ζωή εὐσεβείας; Πάρ' το ἀπόφαση: θά διωθεῖς! Πάρ' το ἀπόφαση! Θέλεις νά εἶσαι τίμιος ἄνθρωπος, νά πιστεύεις στόν Χριστό; Θά σέ πολεμήσει ὁ διάβολος, θά σέ πολεμήσουν τά ὄργανά του....

(Τά ἀνωτέρω εἶναι ἀποσπάσματα ἀπό ὁμιλίες εἰς τήν Ἀποκάλυψη τοῦ μακαριστοῦ πατρὸς Ἀθανασίου Μυτιληναίου τοῦ 1982).

Διάφορα διδακτικά

Ἡ φουρτουνιασμένη θάλασσα

Σ' ἓνα μουσεῖο τῆς Φλωρεντίας, διατηροῦνται δύο περίφημοι ζωγραφικοί πίνακες. Ὁ ἓνας ἀπ' αὐτούς παριστάνει μιά φουρτουνιασμένη θάλασσα, πού ἀνάμεσά της ἓνας ναυαγός, στηριγμένος ἐπάνω σ' ἓνα σπασμένο κουπί, παλαίει ἀπεγνωσμένα μέ τά μανιασμένα κύματα. Οἱ δυνάμεις τόν ἔχουν ἐγκαταλείψει. Ἡ ὠχρότης τοῦ θανάτου ἔχει ἐκχυθῆ στό πρόσωπό του κι' ἔπειτα ἀπό λίγο θά βρῆ ἀσφαλῶς μνήμα στόν ὑγρό βυθό.

Ὁ ἄλλος πίνακας παριστάνει ἐπίσης ἓναν ὠκεανόν φουρτουνιασμένο καί πολυτάραχο. Στή μέση ὅμως τοῦ ὠκεανοῦ ὑπάρχει ἓνας τεράστιος βράχος, κι' ἐπάνω σ' αὐτόν μιά περιστερά ἔχει χτίσει τή φωλιά της. Καί παρατηρεῖ ἀτάραχη τήν ἀνεμοζάλη, πού μαίνεται γύρω της, γιατί ξέρει πώς εἶναι στηριγμένη ἐπάνω σ' ἓνα βράχο, πού κανένα κῶμα καί καμμιά θύελλα δέν θά μπορέση νά τόν σαλεύση.

Αυτές οί δύο εικόνες παριστάνουν ανάγλυφα τίς δύο κατηγορίες τῶν ἀνθρώπων.

Οί πρώτοι, στηριγμένοι σέ κάποια ἀδύνατη σχεδία, δέρονται ἀκατάπαυστα μέσα στή μαύρη θάλασσα τῆς ζωῆς, ὥσπου νά ἐξοκείλουν καί συντριβοῦν. Οί δεύτεροι, ἐφοδιασμένοι μέ τά φτερά τῆς Πίστεως, περιστέρια οὐρανόδρομα, ἔχουν χτίσει τή φωλιά τους κι' ἔχουν στηρίξει τή ζωή τους ἐπάνω στόν ἀκλόνητο βράχο τῆς Θείας Προνοίας. Καί περιφρονοῦν τά κύματα. Καί μένουν ἀκλόνητοι στίς καταγίδες, καί διατηροῦνται ψύχραιμοι στίς περιπέτειες τῆς ζωῆς....

Πέθανε καί ὁ Θεός;

Αὐτό τό μικρό διηγηματάκι εἶναι μιά ἀπάντηση σ' αὐτούς πού λέγουν: *«Τά πάντα γιά μένα τελείωσαν, δέν ὑπάρχει ἐλπίς πλέον...»*.

Ἡ μητέρα καθισμένη κοντά στό νεκρό σῶμα τοῦ συζύγου ἔκλαιε ἀπαρηγόρητα. Τό παιδάκι, μόλις πέντε ἐτῶν, ἀνύποπτο γιά τήν συμφορά πού ἔπληξε τό σπίτι μέ τόν θάνατο

τοῦ πατέρα του, ἀλλά καί μέ τήν παιδική ἀ-
πλόττητα πού ἐμπνέει πολλές ψυχές ὁ Θεός,
ρώτησε τήν μητέρα του:

Γιατί, μητερούλα, κλαῖς τόσο πολύ.

Ἡ μητέρα προσεπάθησε νά δώσῃ στό παι-
δάκι νά καταλάβῃ τί ἐσήμαινε ὁ θάνατος τοῦ
πατέρα του. Πρό παντός δέ, πόση φτώχεια θά
ὑπάρχῃ τώρα στό σπίτι. Ἐζήτησε νά μεταδώ-
σῃ καί στό παιδάκι τήν θλίψη καί τήν ἀπελ-
πισία λέγοντάς του, ὅτι ἀμφιβάλλει ἂν θά
μπορέσῃ νά τό βάλῃ σέ κανένα ὀρφανοτρο-
φεῖο καί αὐτή νά πάῃ στό πτωχοκομεῖο.

Ἀλλά πόσες φορές ὁ Θεός διά τῶν μικρῶν
παιδιῶν δέν διδάσκει ἐμᾶς τούς μεγάλους! **Τό
παιδάκι κύτταξε κατάματα τήν μητέρα του
καί ρώτησε:**

–Μά, μητέρα, πέθανε καί ὁ Θεός;...

Ἡ μητέρα ἔμεινε σιωπηλή. Ἡ ἐρώτηση
τοῦ παιδιοῦ τήν ἐξύπνησε ἀπό τόν λήθαργο
τῆς ὀλιγοπιστίας.

Ἄς μή ξεχνᾶμε τά λόγια τοῦ Κυρίου, ἀγα-
πητοί, τό: *«ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας;»*
(Ματθ. ΙΔ' 31). Ἄς ἔχωμεν πίστη στήν θαυμα-
τουργική Πρόνοια τοῦ Κυρίου. *«Ἄς ἐπιρρί-
πτωμεν ἐπ' αὐτόν πᾶσαν τήν μέριμναν ἡμῶν,
ὅτι αὐτῷ μέλει περί ὑμῶν»* (Α΄ Πέτρ. ε' 7).

*Ἄς ἀνοίξουμε τό παράθυρο τῆς ψυχῆς μας
γιά νά γεμίση φῶς παρηγοριᾶς καί ἐλπίδας,
καί ἄς γνωρίζουμε ὅτι πάντοτε μᾶς ἀγαπᾷ.
Θαρσεῖτε, λοιπόν, ὁ Θεός δέν ἀπέθανε.*

Ἐμεῖς ποῦ στηρίζομαστε;

Ἐνας διδάσκαλος ὠμιλοῦσε στούς μαθητάς του γιά τόν «Τιτανικό», ἐκεῖνο τό ὄραϊο ὑπερωκεάνιο, πού βυθίστηκε στόν Ἄτλαντικό κατά τό πρῶτο παρθενικό του ταξίδι, στίς 15 Ἀπριλίου 1912, διότι ἔπεσε πάνω σ' ἕνα τεράστιο παγόβουνο, καί ἐχάθησαν 1563 ἐπιβάτες του, ἀπό τούς 2224. Ὅλοι τότε πού ἐκάρωσαν τό νεότευκτο, τό μεγαλύτερο καί τελειότατο αὐτό σκάφος, 47.000 τόννων, θαῦμα τῆς ναυπηγικῆς, ὑπέθεταν ὅτι ἦταν ἀδύνατο νά βυθισθῆ, καί ὅμως ἐντός 2 ὥρων καί 45 λεπτῶν εὐρέθη στά βάθη τοῦ Ὠκεανοῦ. Ἀπάνω αὐτοῦ ἐρωτᾷ ὁ διδάσκαλος τούς μαθητάς, «ὑπάρχει τίποτε πού νά μπορῆ κανεῖς νά στηριχθῆ καί νά εἶναι ἀσφαλῆς στόν κόσμον αὐτό; «Ναί», πετιέται ἕνας μικρός τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου, «Ἐπάρχει ὁ βράχος τῶν αἰώνων, κύριε!».

Ἄκριβῶς ὑπάρχει «ὁ βράχος τῶν αἰώνων», ὁ Ἰησοῦς Χριστός, «ὁ αὐτός χθές καί σήμερον, καί εἰς τοὺς αἰῶνας» (Ἑβρ. ιγ' 8), καί μακάριοι ὅσοι καταφεύγουν καί στηρίζονται μέ πίστη εἰς Αὐτόν.

Προσευχή

✦ Δέν εἶσαι ὑποχρεωμένος Κύριε καί Θεέ μου, δέν τό ἀξίζω, δέν σοῦ τό ἀπαιτῶ ἐγωῖστικά. Σύ εἶσαι πάνσοφος προνοητής, σύ θά μοῦ δώσης τό καλύτερο καί στήν καλύτερη ὥρα. Φώτιζε με μονάχα νά τό δῶ καί νά τό πράξω. Γενηθήτω Σύ ὡς θέλεις. Σέ εὐχαριστῶ.

(π. Νικόλαος Κογιώνης † 2006)

Ὅλιγα γιά τήν μετάνοια

✦ Ἄν ἕνας λαός ὑποφέρει, τότε πρέπει νά μετανοήσουν ὅλοι καί ὁ Θεός θά ἐξομαλύνῃ ὅλα πρός τό καλό, μάς τονίζει ὁ Ἅγιος Σιλουανός ὁ Ἁγιορείτης.

❖ Μόνο τήν μετάνοια τοῦ ἀνθρώπου, ἐάν λάβῃ εἰς χεῖρας Του ὁ Φιλάνθρωπος, ὅλα τὰ ἄλλα γνωρίζει Αὐτός νά οἰκονομῇ πανσόφως εἰς σωτηρίαν... Ὁ ἐλεήμων Θεός αἰτία γυρεύει καί ἀφορμή γιά νά σώσῃ ψυχή....

❖ Ἡ δυστυχία θά φέρῃ πολλούς εἰς συναίσθησι· οἱ δέ ἀμετανόητοι ἀναπολόγητοι... Τά κακῶς γενόμενα εἰς τό παρελθόν, μόνον μετάνοια καί ἀλλαγὴ ζωῆς τὰ διορθώνει... Χωρίς τήν ἐξομολόγησι, μετάνοια δέν λογίζεται· καί χωρίς τήν μετάνοια ἄνθρωπος δέν σώζεται. Ὅλα συγχωροῦνται, μόνον ὅσα δέν ἐξομολογηθοῦν, ἐκεῖνα δέν συγχωροῦνται..., μᾶς νουθετεῖ ὁ **Γέροντας Ἰωσήφ ὁ Ἡσυχαστής**, ὁ σύγχρονος ὁσιος Ἀγιορείτης.

❖ Μέ τὰ δάκρυα τῆς μετανοίας καθαρίζεται ἡ ψυχή μας. Ὅπου ὑπάρχει ἀληθινὴ μετάνοια ἐκεῖ ὑπάρχει καί τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ καί ἐλπίδα σωτηρίας. Στὴν ἀμετανοησία ὑπάρχει σκλήρυνση τῆς καρδιάς καί δρόμος καταστροφῆς.

❖ Ἡ ἀποστασία ἀπὸ τὸν Εὐαγγελικὸ νόμο καί ἡ ἀμετανοησία μας εἶναι αἰτία τῆς κακοδαιμονίας μας καί τῶν πολλῶν θλίψεών μας. Ὁ Ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ Παῦλος μᾶς τό

τονίζει: «Θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν» (Ρωμ. 2, 9).

✦ Κατὰ τὸν Ἅγιο Ἰωάνη τὸν Χρυσόστομο: «Ὅλων τῶν κακῶν αἰτία εἶναι τὰ ἁμαρτήματα. Γιά τὰ ἁμαρτήματα λύπες, γιά τὰ ἁμαρτήματα ταραχές, γιά τὰ ἁμαρτήματα ἀρρώστειες καὶ ὅλα τὰ πάθη πού δύσκολα θεραπεύονται καὶ πέφτουν ἐπάνω μας...». Ἡ ἁμαρτία ἐπίσης μᾶς ζημιώνει· αὐτή μᾶς προξενεῖ τήν λύπη καὶ κάθε συμφορά. Εἶναι δηλαδή θανατηφόρο ναρκωτικό τῆς ψυχῆς ἡ ἁμαρτία.

✦ Κατὰ δέ τὸν ἀείμνηστο ἠρωϊκό Ἐπίσκοπο π. Ἀγουστίνο Καντιώτη «...Ἡ ἁμαρτία κάνει τήν μεγαλύτερη καταστροφή στόν κόσμο. Αὐτή χρεωκοπεῖ τὸν ἄνθρωπο καὶ πνευματικῶς καὶ ὕλικῶς. Αὐτή ψαλιδίζει τήν ὑγεία του. Αὐτή γεμίζει τὰ φρενοκομεῖα μέ ἀρρώστους. Αὐτή γεμίζει τὰ νοσοκομεῖα μέ διάφορες παθήσεις. Αὐτή ἀναστατώνει τὸν κόσμο μέ τίς φιλοδοξίες της. Αὐτή μεταβάλλει τήν ἀνθρωπότητα σέ λίμνη αἵματος· αὐτή εἶναι ἡ πηγή πάσης ἀθλιότητος».

Σοφά διδάγματα

- ❖ Ἄνθρωπος χωρίς Θεό καί ἀγάπη, εἶναι δένδρο δίχως καρπό.
- ❖ Νά ἀποφεύγης τόν ἄνθρωπο, πού δέν φοβᾶται τόν Θεό.
- ❖ Ἐκεῖνος πού ἀγοράζει περιττά, θά τοῦ λείγουν τά ἀπαραίτητα.
- ❖ Στή θλίψη θά πνιγῆ ἐκεῖνος πού κολυμπάει στήν ἁμαρτία.
- ❖ Δῶρα πολύτιμα εἶναι οἱ δοκιμασίες καί οἱ ἀσθένειες.
- ❖ Ἡ δυστυχία ἀρχίζει, ὅταν χαθεῖ ἡ ἐλπίδα.
- ❖ Ἡ ἐλπίδα στόν Θεό εἶναι ἡ μεγαλύτερη δύναμη.
- ❖ Τῆς τεμπελιᾶς σύντροφοι εἶναι οἱ στενοχώριες καί ἡ φτώχεια.
- ❖ Ἄν φιλονικοῦμε γιά τό χθές καί τό σήμερα, θά χάσουμε καί τό αὔριο.
- ❖ Ἡ χειρότερη σπατάλη, εἶναι τοῦ χρόνου τῆς ζωῆς μας.

❖ Δέν υπάρχουν ἄνθρωποι πού τούς ἐγκατέλειψε ὁ Θεός, ἀλλά ἄνθρωποι πού ἐγκατέλειψαν τόν Θεό.

❖ Ὅποιος προτιμᾷ ἀπό τήν ἀρετή τήν κακία, ἀνοίγει τήν πόρτα τῆς ψυχῆς του στόν διάβολο.

❖ Ὁ δρόμος τῆς ζωῆς μας εἶναι μακρὺς καί τόν διανύουμε μέ ὑπομονή καί ἐπιμονή.

❖ Αὐτός πού ἐλπίζει στόν Θεό δέν ἀποτυγχάνει ποτέ.

Σωτήριο ἐγερτήριο σάλπισμα

❖ Λαλήσατε στίς καρδιές τοῦ λαοῦ τόν Νόμο τοῦ Θεοῦ, ὀρθοτομοῦντες τόν λόγο τῆς ἀληθείας· κηρύξατε εἰρήνη· εὐαγγελίσασθε ὁμόνοια· διδάξατε τήν φιλαδελφεία, τήν πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη, διά νά εἶναι ὅλοι ἓνα ἐν Χριστῷ· στηρίξατε τίς καρδιές τῶν πιστῶν στά θεῖα δόγματα· ἐμπνεύσατε εἰς αὐτούς τόν φόβο τοῦ Θεοῦ, τήν ἀγάπη πρὸς τόν πλησίον.

(Ἰωάννης Καποδίστριας)

Παράδοση στό θέλημα τοῦ Θεοῦ

✦ Σέ ένα βιβλίο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Μαξιμοβιτς ὑπάρχει ἕνας διάλογος ἑνός ἐπαίτου μέ ένα διάσημο θεολόγο. Ὁ θεολόγος ἐπί ὀκτώ χρόνια παρακαλοῦσε τόν Θεό νά τόν φανερώσει κάποιον ἄνθρωπο, πού θά μπορούσε νά τοῦ δείξει τόν πιό σίγουρο δρόμο γιά τήν βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Κάποια ἡμέρα πού προσευχόταν ἄκουσε μιά φωνή· **«Πήγαινε, καί στήν ἔξοδο τῆς Ἐκκλησίας θά βρῆς τόν ἄνθρωπο πού ζητᾶς»**. Ἐπῆγε χωρίς καθυστέρηση στήν ἐκκλησία καί πράγματι βρῆκε ἕνα γέρο ζητιάνο μέ κουρελιασμένα ροῦχα καί πληγωμένα γόνατα καί τόν χαιρετᾶ ὡς ἑξῆς:

–«Καλό καί εὐτυχισμένο πρωῖνό γέροντα» καί ἡ ἀπάντησις τοῦ γέροντος· «Ποτέ δέν εἶχα κακό καί δυστυχισμένο».

–Ὁ θεολόγος σέ ἀμηχανία λέγει· «Εἶθε νά σοῦ στείλει ὁ Θεός κάθε ἀγαθό»!

–Ὁ γέροντας· «Οὐδέποτε μοῦ ἐστάλη κάτι μὴ ἀγαθό»!

–Ὁ θεολόγος παραξενευμένος τόν λέγει:

–«Τί συμβαίνει μέ ἐσένα γέροντα; Ἐγώ σοῦ εὐχομαι κάθε εὐτυχία».

Ἀπάντησις –«Μά ποτέ δέν εἶμαι δυστυχής. Ζῶ σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Γιά τόν ζυγό πού μοῦ ἔδωσε ὁ Θεός ποτέ δέν δυσανασχέτησα καί εἶμαι πάντοτε εὐχαριστημένος».

–Ὁ θεολόγος ἐρωτᾷ –«Ἀπό ποῦ ἦλθες ἐσύ γέροντα ἐδῶ;»

–«Ἀπό τόν Θεόν».

–«Καί ποῦ τόν βρῆκες;»

–«Ἐκεῖ πού τόν ἄφησα: Στήν ἀγαθή θέληση».

–«Ποιός εἶσαι γέροντα καί σέ ποιά τάξη ἀνήκεις;»

–«Ὅποιος κι' ἄν εἶμαι, εἶμαι ἱκανοποιημένος μέ τήν κατάστασή μου καί δέν τήν ἀλλάζω, γιατί βασιλεύς εἶναι αὐτός πού κυβερνᾷ καί διευθύνει τόν ἑαυτό του».

Καί ὁ θεολόγος ἀποδέχθηκε ὅτι ὁ δρόμος τοῦ ἐπαίτου ἦταν ὁ μόνος σίγουρος γιά τόν οὐρανό, δηλαδή ἡ τελεία παράδοση στό θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Εἴμεθα στά χέρια τοῦ Θεοῦ

Συνήθως ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι ζητοῦμε ἀπό τόν Θεό ὑλικά πράγματα γιά νά ἔχουμε καλοπέραση.

Ἐπί παραδείγματι ζητοῦμε.

Υγεία. – Ἄν, ὅμως, ὁ Θεός θέλη νά καθαρῖση καί εὐπρεπίση τήν ψυχή μας μέ τίς ἀσθένειες καί τά βάσανα;

Καλοπέραση. – Ἄν ὅμως, ὁ Θεός κρίνη ὅτι ἡ φτώχεια μᾶς εἶναι πιά ὠφέλιμη καί ἀναγκαία;

Ἡσυχία. – Ἄν ὅμως, ὁ Θεός ἀποφασίσῃ ὅτι ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς μας θά γίνη μέσα σέ θλίψεις καί στεναχώριες;

Εὐτυχεῖς ὅσες ψυχές δέχονται ἀπ' τόν Οὐράνιο Πατέρα Τους, ὅτιδῆποτε στείλει, θλίψεις ἢ χαρές, ἀρρώστια ἢ υγεία, στενοχώριες ἢ εὐτυχία. Ὅσες ὅμως ψυχές εὐχαριστοῦν τόν Θεό, γι' ὅλα ὅσα ἀπό ἀγάπη καί πρὸς τό ψυχικό τους καλό ἐπιτρέπει, ὑποτασσόμενοι στό θεῖο θέλημα' λέγοντες: *«γενηθήτω τό θέλημά Σου»*, ἢ *«δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν»* τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, θά εὐλογοῦνται ἀπό τόν Θεό, θά εἰρηνεύουν καί θά ἀσφαλιζονται ἀπό παντοῦ.

Ποτέ δέν θά ἀδικηθοῦμε, ὅταν θέσουμε ὅλη μας τήν ἐμπιστοσύνη στόν Θεό. Ἐκεῖνος μπορεῖ τά πάντα καί γνωρίζει καλύτερα τί μᾶς χρειάζεται.

Εἴμεθα στά χέρια τοῦ Θεοῦ καί ἐπομένως δέν πρέπει νά ἀνησυχοῦμε, ἀρκεῖ νά κάμνωμε τό καθήκον μας συνειδητά καί ὅπως θέλῃ ὁ Θεός.

Σχετικά ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέγει: *«Ἀδύνατον νά μὴ καταλήξῃ κανεῖς σέ ἐπιτυχία, ὅταν ἐλπίζῃ στόν Θεό μέ ὅλη του τήν καρδιά καί καταβάλλῃ καί ὁ ἴδιος ὅλη του τήν προσπάθεια».*

Ὁ Θεός, ἀγαπητοί, δέν μᾶς ἐγκαταλείπει ποτέ, μᾶς φροντίζει καί ἀγαπᾷ περισσότερο ἀπό ὅτι οἱ γονεῖς μας καί ἐμᾶς τούς ἴδιους. Μᾶς προνοεῖ πάντοτε, ἀλλά ἐμεῖς δέν συνεργαζόμεθα μέ τόν Θεό. Ἀπομακρυνόμενοι ἀπό τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καί τόν σωτήριο Νόμο τοῦ Κυρίου, ταλαιπωρούμεθα μακράν τῆς θείας παρηγορίας στά μονοπάτια τῆς τυραννικῆς καί ἀκάρπου ἀμαρτωλῆς ζωῆς.

Ὁ Θεός συντηρεῖ καί κυβερνᾷ τόν κόσμον. Ὁ κόσμος συντηρεῖται καί κυβερνᾷται διά τῆς Προνοίας τοῦ Θεοῦ. Στά χέρια λοιπόν τοῦ Θεοῦ εὐρίσκεται ἡ ζωή μας. *«Οὐδέν γάρ*

*ἀπρονόητον, οὐδέ ἡμελημένον, παρά Θεοῦ»,
μαῖς βεβαιώνει ὁ Μ. Βασίλειος.*

Ὁ Ἅγιος Θεοδόσιος ὁ Μέγας, σέ στενοχωρημένους γιά ἀνέχεια ἀδελφούς τῆς Μονῆς, ἔλεγε: «Μήπως ἐγινε ἀσθενέστερος στή δύναμη ἢ ἀτονώτερος στό νά χορηγή καί σήμερα Ἐκεῖνος πού ἔθρεψε μέ τό μάννα ὁλόκληρο λαό στήν ἔρημο καί χόρτασε τόσο πλῆθος μέ πέντε ψωμιά;».

Οἱ ἅγιοι καί ἡ ἀληθινά πιστοί στό Θεό χριστιανοί, ἐπειδή ἔχουν πάντοτε στήν καρδιά τους τόν Θεό καί τά ἐδῶ κερδίζουν, μέ τήν ἀπάθεια καί αὐτάρκεια, καί τά ἐκεῖ κληρονομοῦν, διότι καί ἐκεῖνα καί αὐτά στόν Θεό ἀνήκουν. Ἄφοῦ λοιπόν κατέχουν τόν Θεό, ἔχουν καί ὅλα τά ἰδικά Του.

Θέλεις ἄνθρωπε νά αἰσθάνεσαι ἀσφαλῆς καί τό χέρι τοῦ Θεοῦ νά τό νοιώθης νά σέ χειραγωγῇ καί ἡ ζωή σου νά ἀποκτήσῃ νόημα, περιεχόμενο καί ἀξία; Ἐγκαταλείψου ἐξ ὁλοκλήρου στήν Πάνσοφῃ τοῦ Θεοῦ Πρόνοια. Στήριξε τόν ἑαυτό σου, τά προβλήματα σου, τά πάντα, ὄχι στήν δύναμη, τήν δόξα, τά πλούτη, τίς ἀπολαύσεις, τήν ἐπιστήμη, τόν κόσμος, ἀλλά στήν ἄγρυπνη φροντίδα τοῦ Θεοῦ, καί οὐδέποτε θά μεταμεληθῆς.

Ἄν εἶσαι ἄρρωστος, πτωχός, λησμονημένος καί λοιπά δεινά σέ δέρνουν, ποτέ μή ξεχνᾶς ὅτι ὑπάρχει ὁ Ἰατρός καί τό φάρμακο, ὁ Φίλος καί ἡ Παρηγορία. Εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Σωτήρ τοῦ κόσμου.

Ἡ ἐλπίδα στό Θεό, ἐνθαρρύνει καί παρηγορεῖ, μᾶς παρασκευάζει τήν χαρά καί στίς θλίψεις καί τίς δοκιμασίες. Ἀποτελεῖ ἀκτίνα στό σκοτάδι, φωνή ἀνθρώπου στήν ἔρημο, σωσίβιο στό πέλαγος τοῦ βίου. Ὁ Θεός μᾶς ἔδωσε τήν ἐλπίδα στήν ζωή μας, ὡς παρηγορία καί μόνον ἡ χριστιανική ἐλπίδα εἶναι ἀσφαλής καί βεβαία καί σωτήριος.

Ἡ δύναμη δέ τῆς ἐλπίδας εἶναι ἰσχυρή καί, κατά τόν θεῖο Χρυσόστομο: *«τίποτε δέν τρέφει τήν ψυχή ὅσον ἡ ἀγαθή ἐλπίδα καί τὸ νά προσδοκᾶς τά καλά»*. Πύργος ἀκαταμάχητος, λιμάνι γαλήνιο καί ὄπλο ἀνίκητο, εἶναι ἡ ἐλπίδα. Γιά αὐτό, ἄς ρίξουμε τήν ἄγκυρα τῆς ἐλπίδας μας στόν Θεό, στά αἰώνια καί οὐδέποτε θά μετανοήσουμε. *Ὅπως δέν εἶναι δυνατό νά νοηθῆ στίτι χωρίς οἰκογένεια, ἔτσι καί ὁ κόσμος χωρίς τήν Θεία Πρόνοια.*

Τά θλιβερά γεγονότα τῆς ζωῆς μας, πού κατά κανόνα εἶναι ἀπότοκα τῶν ἁμαρτιῶν μας, ἔχουν παιδαγωγικό καί μορφωτικό χα-

ρακτήρα, βοηθοῦν στό νά ἐπιστρέψουμε καί πάλι στόν Θεό, τήν πηγὴ κάθε καλοῦ. Τά λεγόμενα ἀπό μερικούς, περί τύχης, μοίρας, γραπτοῦ καί λοιπῶν ἀνοησιῶν, εἶναι λέξεις ἄδειες καί λείψανα τῆς εἰδωλολατρίας. Γιά τόν χριστιανό υπάρχουν: **ΠΙΣΤΙΣ, ΘΕΟΣ, ΕΛΠΙΣ**. Ὁ ἄνθρωπος δημιουργεῖ τήν καλή ἢ κακή του τύχη. Ἐάν ὑπακούη καί ζῆ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ ἔχει καλή καί λαμπρά τύχη. Ἐάν ζῆ μακριά ἀπό τόν Θεό καί πράττη τά τοῦ διαβόλου ἔργα, τότε ἔχει τύχη κακή.

Ἀγαπητοί, ἡ ἐλπίδα στόν Θεό εἶναι μεγάλο δῶρο καί καρπός γνήσιος τῆς πίστεως. Μακάριος δέ εἶναι ἐκεῖνος πού ἐλπίζει ἐπί Κύριον, εἰς τόν αἰῶνα δέν θά σαλευθῆ.

✦ ✦ ✦

✦ «Πάντοτε χαίρετε, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε, ἐν παντί εὐχαριστεῖτε».

(Α΄ Θεσσ. 5, 16)

✦ «Καί ἰδοὺ ἐγώ μεθ' ὑμῶν εἰμί πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος».

(Ματθ. κη', 30)

✦ «Ἐαυτούς καί ἀλλήλους καί πᾶσαν τήν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα».

(Ἡ Ἐκκλησία)

Περίοδοι νηστείας καί καταλύσεως

Περίοδοι νηστείας:

1. Τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς
2. Τῶν Ἀποστόλων
3. Τοῦ Δεκαπενταγούστου
4. Τῶν Χριστουγέννων

Ἡμερήσιες νηστεῖες:

1. Τῆς Τετάρτης καί τῆς Παρασκευῆς
2. Τῆς 5ης Ἰανουαρίου (παραμονή Θεοφανείων)
3. Τῆς 14ης Σεπτεμβρίου (Ἵψωσις Τ. Σταυροῦ)
4. Τῆς 29ης Αὐγούστου (Ἀποτομή τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου)

Ἀπολυτές περίοδοι (καταλύσεως εἰς πάντα):

1. Τῆς Α΄ Ἑβδομάδος τοῦ Τριωδίου (Κυριακή τοῦ Τελώνου καί Φαρισαίου ἕως Κυριακή Ἀσώτου)
2. Τῆς Γ΄ Ἑβδομάδος τοῦ Τριωδίου (Ἀπό Δευτέρα ἕως Κυριακή τῆς Τυρινῆς), ἐκτός κρεωφαγίας.
3. Τῆς Διακαινησίμου Ἑβδομάδος (Κυριακή τοῦ Πάσχα ἕως Κυριακή τοῦ Θωμά).
4. Τήν Ἑβδομάδα πρό τῆς Κυριακῆς τῶν Ἁγίων Πάντων).
5. Τοῦ Δωδεκαημέρου (25 Δεκεμβρίου ἕως 6 Ἰανουαρίου, ἐκτός τῆς παραμονῆς τῶν Θεοφανείων, 5 Ἰανουαρίου).

Ἡμέρες καταλύσεως ἰχθύος

- » Τὴν **7η** Ἰανουαρίου (Σύναξις Τιμ. Προδρόμου).
- » Τὴν **2α** Φεβρουαρίου (Ὑπαπαντή τοῦ Κυρίου).
- » Τὴν **25η** Μαρτίου (Εὐαγγελ. τῆς Θεοτόκου).
- » Τὴν Τετάρτη τῆς Μεσοπεντηκοστῆς.
- » Τὴν Τετάρτη τῆς Ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα.
- » Ἀπὸ Δευτέρα τῶν Ἁγίων Πάντων ἕως **28** Ἰουνίου, ἐκτός τῆς Τετάρτης καὶ Παρασκευῆς.
- » Τὴν **24η** Ἰουνίου (Γενέθλιο τοῦ Προδρόμου).
- » Τὴν **29η** Ἰουνίου (ἀγ. Πέτρου καὶ Παύλου).
- » Τὴν **6η** Αὐγούστου (Μεταμόρφ. τοῦ Σωτῆρος).
- » Τὴν **15η** Αὐγούστου (Κοίμησις τῆς Θεοτόκου), ἂν εἶναι Τετάρτη ἢ Παρασκευή.
- » Τὴν **8η** Σεπτεμβρίου (Γενέθλιο τῆς Θεοτόκου).
- » Τὴν **14η** Νοεμβρίου (Ἀποστόλου Φιλίππου).
- » Τὴν **21η** Νοεμβρίου (Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου).
- » Ἀπὸ **15** Νοεμβρίου ἕως **17** Δεκεμβρίου, ἐκτός τῆς Τετάρτης καὶ Παρασκευῆς.

«Δι' εὐχῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν,
Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεός ἡμῶν,
ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς». Ἀμήν.

**Ἐνδιαφέρουσες ἐκδόσεις
ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΥΨΕΛΗΣ**

Μέσα ἀπό τό παράθυρο τῆς φυλακῆς
Ἐμπνευσμένα κηρύγματα π. Αὐγουστίνου
Σωτήρια μηνύματα πατρός Αὐγουστίνου
«Ἀγωνιστικά» π. Γ. Μεταλληνοῦ
Ὁ φυλακισμένος προφήτης
Ἐπεράνων ὄλων: Χριστός - ψυχή
Τά αἷτια τῆς Ἰαλώσης τῆς πόλης
Ψυχοσωτήρια διδάγματα Γερόντων
Ἐλπιδοφόρες διδαχές Γέρ. Ἐφραίμ Φιλ.
Ὁ Μόνος Φιλάνθρωπος
Συναντήσεις μέ τόν Θεό
Ἐπτασίες γιά τήν ἄλλη ζωή
Γιά νά μή πλανηθοῦμε ἀπό τόν Ἄντίχριστο
Γιά τήν ἀπαισιοδοξία καί αἰσιοδοξία
Ἡ πνευμ. τέχνη τῆς σωτηρίας μας
Γιά τήν μετάνοια
Γίνονται θαύματα σήμερα;
Ἡ ἀνάσταση τῶν νεκρῶν π. Ἰθνασιῶν Μυτ.

Πληροφορίες: Ἐκδόσεις «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΥΨΕΛΗ»
Σπαρτάκου 6 Συκιές 566 26 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310212659 - Fax 2310207340
e-mail: info@orthodoxoskypseli.gr
www.orthodoxoskypseli.gr

